

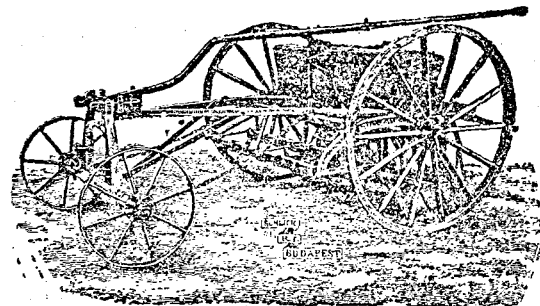
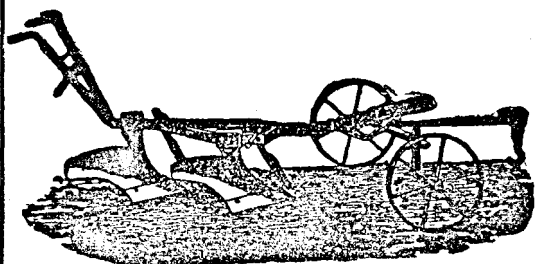
ERDÉLYI GAZDA

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

— Kolozsvártt, a sétatéren —

Ez év március 10-én megnyílt**és nyitva lesz október 31-ig mindennap!**

A kiállítás célja:

az erdélyi részek gazdaközönségének mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása,

tájékozása, a szolid cégekkel közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a családok elkerülésének előmozdítása. A mezőgazdasági háziipari készítmények értékesítésének elősegítése.

A kiállítás tárgyai:

a) Mindennemű mezőgazdasági gépek: **Ekek, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, súlymérők; malomszerkezetek; rétöntözési, talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, halászati és más gazd. mellékágazati gépek, felszerelések, eszközök és anyagok.**

b) Háztartási gépek és eszközök.

(576.)

c) Mezőgazdasági házi ipari készítmények.

A kiállítók elsöranagu, szolid gyáarak és készítőik!

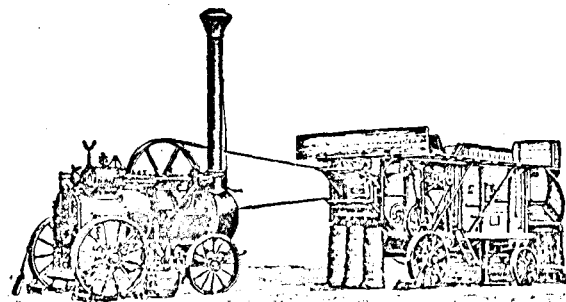
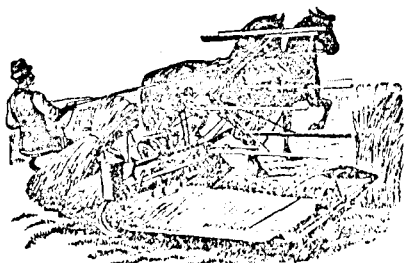
A KIÁLLITÁSI IRODA A LÁTOGATÓ GAZDAKÖZÖNSÉG ESETLEGES MEGRENDELÉSEIT OTT A HELYSZINÉN FÖLVESZI ÉS AZONNAL A KIÁLLITÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítást ad kívánatra szóval

a helyszinén, vagy levélben:

ÉBER ISTVÁN kiállítási intéző.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak locomobil-eséplőgép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a parisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitünté-
tést, a **GRAND PRIX**-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzeséplő készleteit, szalmakazalozóit, „MILLENNIUM”

(616.)

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokkrakó- és kévekető aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági-gépgyárában készült 4 lóerejű *gőzcséplőkészle-
teit*, Sack-rendszerű, *acélöntésű ekefővel ellátott ekeit* és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

ERDELYRÉSZI KÉPVISELŐ: **WESSEL LEO KOLOZSVÁR.**

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden igényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik

explosziós biztonság,
önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
utólérhetetlen tiszta és gyors utántöltés,

szolid kivitel és egyszerű kezelés.
Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezte-
sebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivite-
lét, minden nembben és nagyságban.

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések
ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállit-
tatik. **Ercznyomdai munkák** minden faja, réz, sár-
garéz, ezink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után
gyorsan és olcsón készítettik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők
kerestetnek.

(549)

ERDEI CSEMETÉK

szép, erős, iskolázott lucfenyő és fe-
kete fenyő. 1000 drb. 2 éves 6 kor., 3
éves 8 kor., 10,000 drb. 50 kor. és 70
korona. (605.)

PELZ ÁRMIN faiskola-tulajdonos

BUDAPEST, Kálvin-tér 8.

Etetési czélokra

az országos chemiai intézet a központi vegykísérleti állomás vegyelemzése alapján

legjobban ajánlható saját gyártmányu

Rizstakarmány-

lisztünk

vegyi összetétele:

Zsir	13.74%
Protein	15.40%
N. mentes anyag	47.55%

Mintákkal és felvilágosítással
szívesen szolgálunk.

Királymalmi

derczenk

vegyi összetétele:

Zsir	6.14%
Protein	12.75%
N. mentes anyag	57.78%

Mintákkal és felvilágosítással
szívesen szolgálunk.

IX. SOROKSÁRI-UTCZA 104.

(631.)

A legjobb és legolcsóbb

Fakonserváló szer

most és marad is a már 20 év óta kipróbált

AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

Részletes leírások és utmutatások ingyen és bérmentve.

AVENARIUS R. Carbolineum-gyára
Amstetten.

Iroda: Bécs, III./I. Hauptstrasse. (199. II.)

Szőlővesszők és gyümölcsfa ojtványok!

Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet 300 kat. hold immunis homok talaju mintatelepepéről 1901. évi tavasz folyamán eladásra bocsájtatnak sima és gyökeres szőlővesszők; Borfajokból nagymennyiségben Kövidiuka, Kadarka, Furmint, Olasz Rizling, Tramini, Mézesfahér stb.; Csemegefajokból kisebb-nagyobb mennyiségben 200 faj.

Különféle gyümölcs-ojtványokból alma 150 fajban, körte 110 faj, őszibarack 25 faj, Kajszin 12 faj, továbbá Birsek, Cseresznyék, Meggyek, Szilvák, Málna, Ribizke, Diszfák, Cserjék. *Rózsák.* Fenyőfélékből Lucz és vörös Fenyők, Thuja Pyramis növények gyönyörű példányokban, végül Spárga és Szamocza tövek.

Mindezeket fajtiszta hiteles nevek alatt tenyésztve,
ajánljuk az érdeklődők b. figyelmébe.

Megrendeléseket elfogad, s kívánatra kimerítő árjegyzéket küld

Első kecskeméti szőlő- és gyümölcsstermelő
szövetkezet.

(596.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A Mezőgazdaság baja. *Éber Ernő* 211
- A vajról s ennek készítéséről. *Kemény József br.* 212
- Téves tanok hirdetése. *Stefánovits Ársén* 214
- A takarmányrépa kapálásáról. *Wolszky Győző* 214

Tárca:

- Mindennapi kenyérünk. *Dr. Mero F.* 212

Vegyes közlemények

- Üzlet, forgalom: 215

Hirdetések

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket

27 év óta

Mauthner

Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

szállit. (28.)

A mezőgazdaság baja.

Mint egyáltalában az egész magyar közgazdaság, úgy különösen a mezőgazdaság is folytonos nehéz küzdelemben van a tökéhiány miatt. Az utóbbi évtizedek folyton erősödő törekvése, mely a külterjes gazdálkodásról a belterjes gazdálkodásra akar áttérni, mind több tőkét igényel és akár okszerű, akár nem okszerű ez a törekvés, akár hajt a belterjes gazdálkodásra befektetett tőke nagyobb hasznot, akár nem hajt, a gazdálkodás belterjesebbé való átalakítására folytonosan és fokozottan törekszenek gazdáink és ezzel folytonosan és fokozatosan emelkedik hitelszükségletük, emelkedik a tőke iránt való kereslet.

Az intenzivitás felé való általános igyekezetet a mezőgazdaság csökkenő jövedelmezősége idézte elő. Az eddigi oktanal gazdálkodás káros visszahatását, az időjárás rendellenességei által okozott károkat, az értékesítésnek nehézségeit és főleg a mezőgazdasági termények árának csökkenését és súlyosodását a gazdák a tanácsok nyomán mind mind azal az egyetlen univerzálisnak hitt gyógyító szerrel akarják meggyógyítani, a mivel sokan bálni sem tudnak s a mi sokuk organizmusához is erős: a belterjességgel. A míg az intenzív gazdálkodásra való áttérés az alkotmányos érától, közgazdaságunk föllendülésének első évétől, 1867-től kezdve a mult század utolsó tizedéig, körülbelül 1890-ig a nagyobb tőkebefektetéssel együtt, a tőkének okos fölhasználásával meghozta a több hasznot, a több jövedelmet is, addig most, a mezőgazdasági termények árdepressziójának, a tőkék drágaságának időszakában ez a folytonos erőfeszítés egy lázbeteg szervezet túlerőtetésének látszik, olyan mint az égő pirosság a tüdőveszes beteg arcán.

De nem tűztük mostani feladatunk céljával azt, hogy megvonjuk azt a határvonalat, melyen belül a belterjes gazdálkodás nagyobb költségbefektetése még kifizeti magát s melyen túl a belterjesség már nem okszerűség, földadatunk tárgya csak az, hogy a magyar föld jelzálogterhének fejlődését nézzük és ezt kapcsolatba hozzuk mezőgazdasági termelésünk fejlődésével.

Egy 1866-ban közzétett hivatalos kimutatás a mezőgazdasági birtokon fekvő jelzálogterheket és azoknak a föld értékéhez való viszonyát a következőkben tünteti föl a „magyar koronatarományok”-nál:

	Jelzálog kölcsönök	A productiv föld értéke	terhelés % értéke a földért.-hez
Pest.budai kerület	20,008.234		
Pozsonyi	23,466.482		
Szombathelyi ker.	11,812.807	1,708,000.000	4.3
Kassai kerület	9,752.822		
Nagyvárad kerület	9,249.805		

Szerb-bánáti ker.	18,582.285	350,000.000	5.4
Erdély kerület	26,718.020	380,000.000	8.2
Horvát-Szlavonorság és katonai határörvidék	7,990.973	423,000.000	1.9
Összesen	127,576.428	2,861,000.000	4.95

Bizonyára, ez a kimutatás nem teljesen pontos, mindenesetre megközelíti azonban az akkori tényleges jelzálogterhet. A jelzálogterhek pontos kimutatásának azóta is sokat érezték szükségét, tervezet tervezetet ért, de azóta sem történt alapos összeírás. Csak kombinative igyekeztek a föld terhet kiszámítani és ezek közt a kombinációs számítások közt, mint a legrealisabbat, a Fellner Frigyes által szellemesen végzettet vehetjük olybá, mint a valószínűleg a tényleges állapothoz legközelebb állót. E szerint a számítás szerint a mezőgazdaságilag hasznosított földbirtok terhe kerekén 1700 millió forint.

1700 millió forint a 127 millió forint-hoz viszonyítva! — A viszonyoknak, a gazdálkodásnak, a szükségleteknek az állapotoknak milyen óriási megváltozása kellett ahoz, hogy ez a rengeteg teher-emelkedés előálljon És valóban, a harminc és egynehány év alatt gazdasági életünkben minden, minden megváltozott. A viszonyok, a gazdálkodás módja, a szükségletek, az egész állapot. A ki egyezés után bekövetkezett állandó békés munkálkodás korszakában a kihasználatlan erők hatalmas tömege szabadult föl, a hiányzó tőkék árja zúdult be s a munka képessé tette a földet arra, hogy a pénz termékenyítő ereje a legmélyebb rétegekbe hatoljon, megtelítve azt a fejlődés spermájával.

Magunk előtt látjuk a föld óriási módon megnövekedett terhet, de föl kell idéznünk azt is, hogy ez a megterhelés mit eredményezett, másképp megkellene rettennünk tőle, mint egy zivatartól terhes, az égboltot beborító fellegtől, mely pedig föl fogja üdíteni, meg fogja növesztetni az éhségtől eltikkadt vegetációt. Magyarországnak a kataszteri jövedelme alapján kiszámított tényleges földjöveldelme 1867-ben 138,795.720 forint, 1897-ben a valóságos földjöveldelme 348,380.811 frt, a mi nem kevesebb, mint 250% földjöveldelme emelkedésnek felel meg. A jöveldelme ezt a megnövekedését a termőterület megnövekedése magyarázza meg. 1867-ben a produktív földterület 39,559.249 kat. hold, 1897-ben 53,378.541 kat. hold. — És míg 1867-ben a föld birtokosainak száma 2,390.750, 1897-ben a föld tiszta hozzádéma 3,403.486 birtokos közt oszlik meg. Lehet, és tudjuk, hogy a terhek sok birtokosra súlyosan nehezednek, de mikor ezt a két számot összehasonlítjuk, a jobblétnek kétségtelen jelét kell látnunk azoknak megszaporodásában, a kik saját földbirtokuk jöveldelméből élnek.

„Londoni rézjegyzéshez alkalmazkodva, a mai naptól visszavonásig

leszállítottuk

a vegytiszta aussigi és „Hungária” rézgáliczának árát

nagyobb mennyiség vételénél 64.— koronára,
kissebb mennyiség vételénél 65.— koronára,

100 kgrként ab budapesti raktárunk

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.”

Igaz, ha a produktív föld értékét a jelzálogterhekhez viszonyítjuk, az az 1867-i viszonynál sokkal kedvezőtlenebb. Akkor a megterhelés százaléka kerekén 5, ma — ha a föld értékét a Fellner, Földes és Wekerle számításai alapján 5 milliárdnak vesszük — 33 %. De vegyük a főnnebb kimutatott valószínű földjövédelmet a föld értékének meghatározásánál bázisul és akkor 4% tőkésítéssel 8 milliárd 709 millió forintot kapunk a föld valószínű értékéül, a mikor is a megterhelési százalék már csak 20% lesz.

A földadó nagysága is tanubizonyoságot tesz a mezőgazdaságnak a figyelt időszakban történt nagy arányú fejlődéséről. A magyar korona országaira 1866-ra kivetett földadó 23 millió 686 ezer forint, 1896-ban a földadó összege 34 millió 357.000 forint.

A föld jövedelmének, a föld értékének nagyarányú növekedése kétségtelenül csak a befektetett tőke, a produktív célokra történt megterhelésnek következménye. De amint a föld termőerejének is meg van az a határa, melyen túl még a legokosabb műveléssel sem érhetünk el róla nagyobb termést, úgy még a produktív célokra vett kölcsön is valószínű és súlyos teherre válik akkor, mikor az általa elért jövedelemnövekedés kisebb, mint az utána fizetendő kamat. Szinte testi szemünkkel látható az a vonat, mely az ezernyelcszáz-kilencven évek elejét elválasztja az utána következő évektől. Addig a fejlődés a megterheléssel párhuzamosan haladt vonal volt, azontúl a fejlődés fonala csaknem egy helyben maradt s a terhek mind hosszabbakká nyúltak és terjedelmesebbé szélesedtek.

A gabonaárak hanyatlása, a munkabérek emelkedése, a közterhek szaporodása és növekedése, az állattenyésztésben pusztító ragályok, a szőlők pusztulása, a külföld állategészségügyi és vámintézkedései, a szükségletek aránytalan fölszágazása, a pénz általános drágulása, a kedvezőtlen időjárás okozta rossz és gyöngye termések okozták azt a kedvezőtlen helyzetet, mely azonban csak a folytonos újabb terhekkel vált valóban a mezőgazdaság valóságává. A gazdák megélhetésük és üzemi költségeik biztosítására konsumtív kölcsönökre szorultak, vagy a belterjesség fokozásával

akarták a kedvezőtlen viszonyokat ellensúlyozni és ezért vettek föl újabb kölcsönöket. Ezek látszólag produktív kölcsönök voltak és még sem hatottak a jövedelem fokozására, a helyzet javítására, mert amilyen igaz az, hogy a befektetett tőke a gazdasági élet prosperitásának idejében gyümölcsöző tőke, éppen olyan igaz az, hogy a kedvezőtlen időben való megterhelés valóban súlyos teher. Azt mondhatnánk, hogy éppen a kedvezőtlen helyzetben javítandó, törekedtek a gazdák a nagyobb intenzivitás felé, de ez ellen azt lehetne vetni, hogy éppen ez a törekvés okozta a túlságos megterhelést, a súlyos helyzetet.

Csak az új jelzálogterhek fejlődését kell figyelnünk és világosan fog előttünk állni, hogy a megterhelés folyamata hogyan ment végbe addig, hogy ma a jelzálogteher 1700 millió forint.

1881—85-ben keletkezett terhek összege	212,228.000	frt
1886—90-ben	182,988.000	"
1891—94-ben	226,967.000	"
1895—98-ban	521,523.000	"

A földbirtok folytonosan nagyobb mértékű megterhelésének következményei ma már súlyos válság látszatával bírnak. Természetes is: minden más baj és teher kétszeresen nehéz, mikor a tiszta jövedelemnek tekintélyes részét az annuitás emészti föl és mikor egy emberöltő alig elég ahhoz, hogy ez az annuitás megszűnjék, s a kölcsönvevő birtokos birtokának fölszabadulását megérje. Ez a lélektani oka annak, hogy a gazdák közvélemény valami földtehermentesítést remél és emleget, a mi egyszerre megszabadítsa terheitől, valami magosabb hatalomtól — az államtól — várja, hogy megváltsa a mult tékozlása, könnyelműsége, rossz gazdálkodása által saját fejére idézett veszedelemtől. És miközben a megváltó után sóvárog, már új bűnök, új adósságok elkövetésének könnyítését kívánja. A közvélemény egy része a bajból kivezető útként a jelzálogkölcsönök szerzésének és visszafizetésének megkönnyítését jelöli meg és ezzel meg nem elégedve, az ingókra adandó hitelt is szervezni óhajtja. De az állam vállalni nem bírja meg a terheknek rágördítését és a gazdákna az újabb, könnyebben szereshető terhek alatt össze kellene roskadniok a mezőgazda-

ság helyzetének ebben a sanyarú epokájában.

A magyar földet súlyos terhek nyomják. Ezen közvetlen úton segíteni alig lehet; még nagyobb terheknek ráadását praeventív úton még többé-kevésbé meg lehet akadályozni. Vegyük a gazdasági érdekképviseletek kezükbe a jelzálogkölcsönök közvetítését. Lelketlen ügynökök, önös közvetítő vállalatok helyett ezek vállalják magukra, jutalék, nyereszkesedés nélkül a legolcsóbb és legkedvezőbb kölcsönök megszerzését a gazdák *produktív* hitel-szükségleteinek kielégítésére. Ezek ösmerik vidékük, környékük gazdáinak nemcsak vagyoni állapotát, hanem gazdálkodási módját is, birtokának értékét is. Ha egyébbel nem, a közvetítői jutalékkal, a becslési költségekkel és az informálási díjakkal olcsóbban szerezhetsék meg a kölcsönöket a gazdák hasznára; a hitelintézetek szívesen lépnének összeköttetésbe a teljes bizalmat érdemlő gazdasági egyesületekkel és ezek, tagjaiknak ilyen nagy kedvezményeket adva, megnyernék a gazdaneveltség minden rétegét és eredményesen munkálkodhatnának a mezőgazdaság érdekében.

Eber Ernő.

A vajról s ennek készítéséről.

Irta: Kemény József báró.

A tej lefelezése után két terményt nyerünk, a tejszint s a sovány-tejet. Lássuk először a tejszint. Ennek kezelése abban áll, hogy a köpülőben addig köpüljük, míg a vaj kiválik. Bármily egyszerűnek is látszik ez a munkát, mégis ez az egész vajcsinálás legkényesebb momentuma. Nem is a köpülés technikájában rejlik a nehézség, hanem a köpülési hőfok meghatározásában. Ösmeretes, hogy köpülés közben a folytonos rázkodtatás és verés következtében bizonyos idő múlva apró csomócskák képződnek, melyek rövid idő múlva vajcsomókká tömörülnek. Tapasztalásból tudjuk azt is, hogy bizonyos hőfoknál történik ez a tömörülés leggyorsabban s legtökéletesebben, de hogy melyik hőfok ez, arra nézve oly feleletet adni, mely minden tejre s minden esetben talál, nem lehet. Hogy ezt a hőfokot

TÁRCA.

Mindennapi kenyérünk.

Irta: Dr. Mero F.

(Befejező közlemény.)

A világ árpatermése 520 millió hektoliter, aminek egy óriási nagy részét a „keserű árpalé“ készítésére fordítják, ami most már a nagyon is tekintélyes negyed milliárd hektoliter mennyiséggel oltja a kiszáradt torkok szomját, amire Bacchus az ő félannyi nedűjével már nem képes.

Gambrinus tehát kétszer akkora területen uralkodik, mint antik kollégája. És ehez mérten nagy azután az árpatermelés is, melynek területe több mint 15 millió hektár. Itt is Oroszországtól áll elől, a mely kétszer annyit árpát termeszt, mint a hozzá legközelebb álló Ausztria-Magyarország; azután csekély távolságban következik Németország, a világ első söröző országa, azután az Egyesült Államok, Anglia, Spanyolország, stb. Ha Németország nem szerezhetne be Magyarországból és Ausz-

triából, annyi és olyan jó sörárpát nem érhetné el a világ sörtermelésének negyed részét tevő produkciójával a sörfőzés világrekordját. Persze a német sörtermelés sarkában a tengerentúli kolosszus áll itt is

Nagyon érdekesek a legújabb kenyérterménynek, a burgonyának termelési viszonyai. A burgonyafogyasztást hogyan, hogyan nem, a butasággal hozzák kapcsolatba és még a magyar népdal is szánakozva emlegeti a „szegény tótlegényt“, a ki mindig „krumplit kapál.“ Erre rácsófol azonban az, hogy a világ évi 1150 millió hektoliter burgonyaterméseinek szinte egy harmadát, 344 milliót Németország, tehát egy épen nem buta és hátramaradott ország állítja elő. Érdekes ezt a jelenséget közelebbről figyelni. Hogyan fogyasztja el Németország ezt az óriási mennyiséget, mikor a burgonyát általában a szegényebb népek táplálékának tekintik? Hogyan van az, hogy Németország több burgonyát fogyaszt, holott sokkal gazdagabb a népe, mint például Oroszországé? Az első magyarázata ennek az, hogy Németország Oroszország után a világ legna-

gyobb szeszfogyasztója s a szeszt túlnyomó nagy részben burgonyából állítja elő. Németország 6 millió hektoliter snapszot főz évenként s ha tudjuk, hogy 100 kg. burgonyából csak 30 liter snapsz lesz, láthatjuk, hogy tekintélyes mennyiség kell a burgonyából a német szeszfőzésre.

Azután figyelembe kell venni a népszokást is. Sehol a világon nem játszik a burgonya mint mellékétel olyan nagy szerepet, mint Németországban. Ez még a német nép egykori szegénységének maradványa és nem valószínű, hogy a burgonya fogyasztása az emelkedő jóléttel mind jobban és jobban csökkenni fog, mint a hogyan az Angliában. az Egyesült Államokban, Kanadában és Ausztráliában, a magas munkabérek és az emelkedett életföltételek házáiban történt. Nagy-Britániában például 1882—84-től 1897-ig nem kevesebb, mint egy negyedével apadt a burgonyafogyasztás.

De nem lenne teljes értekezésünk, ha nem emlitenők meg azt az egyetlen tropikus kenyérmagvat, melyet táplálkozásunkra hasz-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruiért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérmű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-uteza (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi francia fehér és színes len-batizst zsebkendőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbélések. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és matrácokban. Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérműnek pontos elkészítését, kittingő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi késmárki lendmaszt asztalnémi 25% gyári áron alól kapható. (531.)

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

minden esetben találóan meghatározhatjuk, üsmerni kellene a vajképződés folyamatát, ennek pedig minden kétséget kizáró magyarázatát adni nem tudjuk. Erre nézve számos elmélet van s talán a Soxhleté az, melyben a tudomány és praxis leginkább megegyeznek, ezen elmélet fejtegetésébe azonban itt nem bocsátkozom. Ezen elmélet végeredménye az; hogy kell lenni egy hőfoknak, melynél a zsírgolyócskák megkeményedése leggyorsabban s legtökéletesebben megy véghez, de az is bizonyos, hogy ez a hőfok nem lehet minden tejföldre nézve ugyanaz, miután tudjuk, hogy a tejszirt alkotó szilárd és folyékony triglyceridok aránya változó s minthogy ezektől függ a zsírgolyócskák halmazállapotának megváltozása, hát a megkeményedés hőfokának is másnak kell lennie. Nagy általánosságban azt mondhatjuk, hogy a legmegfelelőbb hőfok a 10° C. körül van; de ajánlatos esetről-esetre ezt próbálás által meghatározni; nem azt értem ez alatt, hogy minden nap, hanem mondjuk minden takarmányváltoztatás alkalmával. Lehűtve a tejszint arra a bizonyos fokra, kezdetét veszi a köpülés. Köpülő is van vagy száz féle, anyagjuk is különböző, de ugyan egy elméleten alapszik valamennyi, kezdve a közönséges kölyűs köpülön s végezve a Regenwaldi gőz köpülön, ez elmélet pedig az, hogy a tejszint addig kell verni, csapkodni s mozgásban tartani, míg a zsírgolyócskák összetömrülnek. Nálunk leginkább a Holsteini verőléces és a Lefeldt forgó-köpülője van elterjedve. A köpülő be téve a tejszint ennek az édes tejszinnel perccenkint 180–200 fordulatot kell tennie, ez a sebesség az, melynél az édes tejszinnél a legrövidebb idő alatt legtöbb vajat nyerjük. Akarattal hangoztatom az édes tejszint, mivel a savanyu tejfölnél a kívánt gyorsaság más, itt t. i. 120–180 fordulat perccenként.

A köpülést befolyásoló körülményekről is kell pár szót szólni. Első sorban a hőmérsék jón tekintetbe, de erről már volt szó. Befoly még a köpülő töltése is, mivel ha egy bizonyos töltésnél mondjuk $\frac{1}{4}$ töltésnél a forgást 180-ra s a hőmérsékletet 10° C. határoztuk meg, úgy nagy hibát követnénk el, ha $\frac{1}{2}$ töltésnél is ugyanezen hőmérsékletnél és

gyorsasággal akarnánk köpülni. Erre nézve Kirchner tanár azt a tanácsot adja, hogy minél telibb töltjük a köpülőt annál magasabb hőfoknál kell köpülni. Befoly a vaj minősége s menyiségére a köpülési időtartam is, oda kell törekedni, hogy 30 és 60 perc között, a köpülés be legyen fejezve, mit a hőfok s gyorsaság változtatásával érhetünk el. Pontos számokat adni itt sem lehet. Előfordul, hogy a köpülés, különben normális tejnél, sehogy sem akar sikerülni, a tej habzik, kifut a köpülőből, de a vaj csak nem akar kiválni. Ennek két oka lehet, vagy tisztátlanok voltak az edények, vagy figyelmen kívül hagytuk a hőmérséklet Hól a hőmérséklet a változó viszonyok szerint figyelemmel kísérik s változtatják, s a tisztaságra ügyelnek, ott ez az eset nem fordulhat elő. Még egy harmadik eset is lehet, t. i. ha a tejfel igen megsavanyodott, ebben az esetben Dr Lehmann utasítása szerint a megsavanyodott tejfelt közbömbösíteni kell; addig öntünk natron lugot (200 cem natron lug 1 liter vízbe) a tejfölbé, míg a kék lakmuspapirt nem festi vörösre, ezután annyi sósavat csepegtetünk belé, míg a kék lakmus gyenge veres színt kap. Ez a mód ugyan segít a bajon, de kis figyelemmel ez a baj nem fog előfordulni. Abból a tévhitből kiindulva, hogy a vajnyerést forszirozni lehet, sokan különböző anyagokat tesznek a köpülendő tejbe, ilyenek az ugynevezett vajporok. (Tomlinson, Gimbom stb. féle) melyek nagyobbbrészt timsóbból, szodából, kurkumaporból, enyvből, szappanból meg más ilyeszerű anyagokból állanak: ezek azonban nemhogy elősegíték a vajképződést, hanem részint ártatlanok, részint ártalmasak, ezért ezek használatától mindenki őrizkedjék. Hogy mikor van beveződve a köpülés, azt a köpülőknél levő kis ablakon át könnyű megfigyelni, s már kevés gyakorlat után a tejnek, illetőleg írónak sajátosságos suhogásából bizton meg lehet állapítani. Ekkor a köpülőt kinyitjuk s a vajcsomókat a vajszitával kiszedjük. Kis csomókba vegyük-e ki a vajat, vagy megvárjuk azt az időt, mikor nagyobb csomókká tömrült össze, erre nézve a tapasztalat azt mutatja, hogy kevesebb iró marad a vajban, ha azt nagyobb darabokban szedjük ki. Szó-

kás a kiemelt csomós vajat vízzel lemosni, abból indulva ki, hogy így az iró egy részét lemosva, tartósabbá teszik a vajat, ez azonban olyan cseberből-vederbe munka, mivel igaz, hogy az irót lemoszuk, de a vaj viztartalmát szaporítjuk. Az iró eltávolítására az ezután következő munka való, t. i. a vajnak a gyűrő-deszkán való kezelése. Ezen a vaj addig gyúratik, forgattatik s ismét gyúratik, míg a savó lehető teljesen ki lesz szorítva. Megjegyzem, hogy ezen összes munkáknál kézzel a vajhoz nyulni nem szabad, erre valók a vajlapátok. Az oka ennek az, hogy még a legtisztább kéz is izzad ki több-kevesebb savat, s hogy ez sem a vaj zamatjára sem pedig eltarthatóságára üdvös befolyással nincs, az biztos. Gyúrás közben, ott hol hosszabb ideig eltartható vajat készítenek, sózni szokás a vajat. E sózásnak konserváló hatásán kívül még az a feladata is van, hogy az irót teljesen eltávolítsa. A sószemcsék a vajban levő írónak alkatrészeit, nevezetesen a vizet s tejcukrot vonzzák; a só így összegyűjti az iró részecskéket nagyobb csöppekbe, a melyeket a sózást követő ismételt gyúrással ki lehet nyomkodni a vajból. Németországban, Angliában minden forgalomba kerülő vajat sózni szokás, nálunk s Ausztriában a belfogyasztásra kerülő vajat nem sózzák, miután a közönség nem kívánja. Ezért ezen sózás keresztülvitelére s ennek mikéntjére nem is térek ki. Csak éppen megjegyzem, hogy ennek jó keresztülvitele nagyon nagy körültekintést és pontosságot igényel, s nem oly egyszerű, mint ezt első tekintetre hinné az ember.

Visszatérve a gyúrára, gondunk legyen arra, hogy gyúrás előtt s után a gyűrő asztalt előbb forró majd hideg vízzel jól lemoszuk és pedig forró vízzel, azért, hogy az esetleg az asztalon maradt vajat s más tisztátlanoságot lemoszuk, hideg vízzel pedig, hogy az asztal pórusait bezárjuk. — Kigyúratván a vaj, azt előbb forró vízbe mártott formákba gyúrjuk a falapáttal, innen pedig a már előre elkészített s vízbe mártott pergament papírba csomagoljuk. — Az így elkészített vajat szállításig hideg helyt, lehetőleg jegen, vagy legalább is hideg vízben tartjuk. Ugy a separator, mint a köpülő s egyéb használt eszköz és edény, használat után nagyon alaposan megtisztítandó s kiszellőztendő, mivel csakis a legapróbb részletekig menő tisztasággal lehet jó, zamatos és tartós vajat csinálni. Ez volna röviden a vajnak elkészítése. Tudom, hogy ez nem minden, mert például a tejelő állat takarmányozásáról nem irtam egy szót sem, pedig ez jó és sok vaj előállításánál szintén igen fontos körülmény, de erre most nem terjeszkedhetem ki. Van továbbá még egy néhány speciális eljárás, ilyen az Egan-féle, a Ziemann asszony köpülő nélküli eljárása és a tej directe köpülése; e két utóbbira azonban röviden kiterjeszkedem. A Ziemann asszonyára, mivel ez alig ösmertes, a directe köpülésre pedig, mivel ennek van bizonyos körülmények között létjogosultsága. Ziemann asszony eljárása röviden a következő. Azzal a céllal indulva ki, hogy az írónak visszamaradó zsirt is a vajba átvigye, Ziemann asszony egy saját szerűleg készült állványon, szűrő-ruhákön préseli keresztül a savanyu tejfölt, így végeredményben nyer egy rendkívül sűrű tejfölt, miből, egy ugynevezett gyűrőcsavarral készíti a vajat. — Ez az eljárás, habár valamivel több vajat állít is elő, bonyolultságánál fogva, mert a ru-

nálunk. Ez a rizs, Indiának fő tápláléka és fő terménye, a mely az egész, 30 millió tonnára becsült termelésnek több mint felét szolgáltatja. Ebben a számban azonban nem foglaltatik benne az ösmertelen kínai termés. — Európa mind többet fogyaszt ebből a gabonaféléből. 1870-től 1889-ig megkétszereződött, 2 millió tonnára emelkedett a rizsbehozatal. — 1860-ban az angol ember csak $1\frac{1}{2}$ font rizst, 1889-ben már $10\frac{1}{2}$ fontot fogyasztott.

Nem kevesebb, mint 12 millió tonna gabonát kell vasúton, vagy hajókon szállítani, hogy az egyes országok termésdeficitjét más országok termésművelése kiegyenlíthesse. Csak ennek figyelembevételével lehet megállapítani, milyen mennyiségű kenyér áll egy-egy nemzet rendelkezésére.

A híres angol statisztikus Mulhall az összehasonlításnak eredeti módját használja. A különféle táplálóanyagokat egy nevezőre hozza, vagyis gabonában fejezi ki értéküket. Három tonna burgonyát egy tonna gabonának számít, egy tonna húst nyolc tonna gabonának. Úgyis az vajat, sajtot, halat, cukrot, bort és a többi is gabonában fejezi ki.

Ilyen alapon számítja ki a nemzetek

„mindenévi kenyérét.“ Az összes európai népek előtt állnak a tengerentúli országok, ezek között is legelő az Egyesült Államok 1.61 angol tonnával fejenként és évenként. Utána jön Kanada 1.5 és Ausztrália 1.3 tonnával. Európában Dániának van a legnagyobb táplálkozási budgetje 1.56 tonnával fejenként, azután Franciaország 1.23 tonna, Belgium 1.09, Svédország 1.08 és csak azután Nagybritánia 1.077 tonnával. Most jön Németország közel 1 tonnával. Ausztria 0.98, Norvégia 0.97, Svájc 0.95, Spanyolország 0.85, Hollandia 0.81, Magyarország 0.80, Oroszország 0.72, Olaszország csak 0.56 tonnával. Portugália mint mindenben, itt is az utolsó 0.52 tonnával.

Általában azt lehet mondani, hogy a 19 mázsán (0.95 tonna) fölül számok gazdag népet, a 16 mázsán (0.8 tonna) aluli számok szegénységet, éhezést jelentenek. Hogy azonban az orosz a maga $14\frac{1}{2}$ mázsa táplálékával jobban él-e, mint az olasz a 11-gyel, azt nehezen lehetne megállapítani.

Látjuk, hogy mi magyarok éppen a jólét és a szegénység határvonalán állunk. Lehetne mondani: szegények vagyunk, de jól élünk.

Üzlet áthelyezés!

1901. Április 1-től

Ferenc-József-út 18. szám

és

(műhely) Nagyhid-u. 9.

Klimes Károly

kocsigyártó

Kolozsvártt.

Üzlet áthelyezés!

1901. Április 1-től

Ferenc-József-út 18. szám

és

(műhely) Nagyhid-u. 9.

hakat folyton változtatni kell, továbbá az átpréselés mérve is változik, s másrészt, mivel egészen savanyu tejföllel dolgozik, elterjedni nem tud. A tejből directe, lefölözés nélkül való vaj-előállítás már több figyelmet érdemel, habár nem annyit, mint az első percben az ember képzele. Ez az eljárás első percben igen kecsegtetőnek mutatkozik, s ott, hól csakis a ház számára készítenek vaját jó is; de hogy egy vaját előállító gazdaság erre bazirosza üzemét, arra nem való. Igaz, hogy ennél az eljárásnál elmarad a tejfölözéssel járó munka, mi sok utánjárást igényel, elmarad a sok főző edény, épület stb., mi a Schwájce és Hollandi eljárásnál szükséges. De végeredményben csak két terményt ad, a vaját és irót. Egy vaj-előállítással foglalkozó gazdaságnak pedig oda kell törekedni, hogy a tejnek literjét mentől jobban értékesítse, már pedig az irót semmi körülmény között sem lehet úgy értékesíteni, mint a sovány tejet. Ez a legfontosabb ok, hogy ez az eljárás elterjedni nem tud, a mellett azonban technikai okok is vannak ilyen pl. az, hogy nagy tömeget kell köpülni és mások, de meg az így előállított vaj soha sem oly tartós, mint a separatorozott. Vannak vidékek, külföldön mindenütt, hól a közönség a sárgás, sőt Angliában az egész sárga vaját kedvelik. E célból a vaját festeni szokás. Festésre a sáfrány és sárga-murok levét használják némely helyt, ez azonban nem ajánlatos, mivel ezekkel mindig egyenlő színre festeni nem lehet és izzt is adnak a vajnak. Festésre, Kirchner tanár szerint csakis az Orleans-t, vagy Anatto (Bixa orellana) nevű fák gyümölcsének húsából készült festéket kell használni.

Hátra van még, hogy a mellékterményül nyert sovány tej s iró értékesítéséről szóljak. A sovány tej, dacára, hogy zsirtartalma egy részétől meg van fosztva még igen jól használható táplálékul. S a nép, nálam legalább, szívesen fogyasztja; minden esetre jobb, ha azon pár filléren, mitkülönbén a korcsmában meginna, ilyen tejet vesz; ehez olcsón juthat, miután 4—6 fillérral a gazdaság bátran adhatja. Hól így értékesíteni nem lehet, ott túró, vagy sovány sajtot kell belőle csinálni. Külföldön a sovány tej, vagy ebből készült sajt a szegényebb nép rendes táplálékát képezi; miért ne lehetne nálunk is erre rászoktatni a népet?

Lehet oly eset is, mikor jobban jön ki a gazda, ha az irót és sovány tejet, borjuval, vagy sertéssel feleteti; csak ez esetben ügyelni kell, nehogy tulsokat, vagy savanyu tejet etessünk, mert mindkét esetben szomorú tapasztalatokat szerezhethetünk. Hogy mely esetben az értékesítés melyik módja előnyösebb, arra egy általános témát felállítani nem lehet, vegyen a vajkészítéssel foglalkozó plajbászt a kezébe s helyi körülményei szerint számítsa ki. Jobbat ajánlani nem tudok!

Téves tanok hirdetése.

E lapok 13-ik számában fenti címen adott s a közérdekben irt kritikám felett a megkritizált közlemény írója a „Köztelek“ 29-ik számában nagy lélegzetű fejtegetésbe bocsátkozik s nagy politikusan közleményemnek éppen azon részét hallgatja el és kerülgeti frázisokkal, amelyekből az általa hirdetett téves tannak veszedelmessége világlik ki.

Mint az „Erdélyi Gazdának“ évtizedek óta szerény munkatársa, tartozom olvasóinak annyival, hogy az egyszer már eléjük tárt dolgot további fázisaiban is tudomásukra hozzam.

Kimondottam, nemde, hogy: a jó magyar mangalica „jól megfontolt határig vitt tökéletesítésének indokoltságát én is vallom“, de kimondottam egyben, hogy „ahol más, mint nyájban nagyban tenyésztés mai nap sem pros-

perálhat s minden belterjességhez való közeledés dacára sem fog prosperálhatni — az éghajlat és »rög« miatt soha,« ott én a mangalicának tulajdonaiból való kiforgatását addig a határig, a meddig t. ellenfelem véli és ajánlja (t. i. yorkshireivel való elfinomítás, Zappa-féle vagy más szoptató készülékből való táplálás) károsnak, veszteséggel járnak tartom s követésre ezt a tanácsot nem ajánlom.

Ellenfelem védekezésében csak azt mondja, hogy ő pusztán annyit imputál közleménye velejének, hogy: „Tegyük (azon a bizonyos „rög“-ön, t. i. az Alföldön is) szaporábbá, gyorsabban fejlődővé a magyar mangalicát s ez utóbbi cél elérésére tápláljuk jobban a fejlődő malacot.“

Mélyseges politikával már elhallgatja tehát védekezésében, hogy a kritikára alkalmat szolgáltatott buborék szivárvány színeiben ott volt a kétszeri malacoztatás; a yorkshireivel való keresztelés; a Zappa-féle cucliból való szoptatás 300—500 gramm tejles tehéntejnek a felhasználásával: elhallgatja egy szóval azokat a dolgokat, amelyek miatt én tévesnek jeleztem a tant.

Tévedését szépitendő, egy a dologra nem tartozó tirádát megeresztendő, meghamisítja iménti kijelentésemet, mely úgy kezdődik, hogy: „ahol más“ stb. idézőjel között kezdven, úgy, hogy: „más“ és furfangosan elébe teszi e passzusnak azt, hogy: „Azt is mondja cikkirő, hogy nálunk „más, mint nyájban nagyban tenyésztés“ stb., holott a valóság ez: „ahol más, mint nyájban“ — stb. Tehát nem nálunk, mindenütt, hanem ott, a hol, pl. az Alföldön! aztán a nélkül, hogy az általam kifogásolt tannak (a mangalicának az Alföldön kétszeri malacoztatása, a cuclival való táplálás és yorkshireivel való gyors fejlődővé és szaporává tétel) még csak egy szóval is érdemlegesen védelmére kelne; anélkül, hogy „nagy mondását“ elfogadható módon és szerényen enyhíteni törekednék, odaveti, hogy: ha Tormay Béla írja a szóban forgó kritikát, hát akkor — fejet hajt s egyben az „Erdélyi Gazda“ szerkesztőségével el akarja hitetni, hogy a mit ő (t. i. cikkirő) a sertéstenyésztőknek ajánl, az elvileg ugyanaz, mint a mit az erdélyi tenyésztők a szarvasmarha javításánál cselekesznek.

Hát félkegyelműeknek, hülyéknek nézi cikkirő úr annak a szerkesztőségnek a tagjait s nincs más szakember itten szép Magyarországon, csak az általam is nagybecsült Tormay? Hát utána valóban mindjárt a cikk írója következik?

Egyébiránt rossz helyre adresszála cikkirő úr a bókját, mert az általam elkövetett kritikát bizonyára Tormay is — a ki nekem is tanítómesterem volt — aláírja s akkor cikkirő úr nem szükség, hogy még a kőbányai hízalókat is tángálja, mondván, hogy: „nem azért dolgozunk mi, hogy a hízaló nevéssen, hanem hogy meg legyen a mi szerény, polgári hasznunk.“ Igen ám, de ha a hízaló sirni, haját tépni kénytelen, akkor mi tenyésztők elmehetünk jeget aszalni, mert felnevelhet cikkirő úr akár 10 vagon malacot Zappa-féle cuclin, az, ha a hízalónak a követelményeit ki nem elégíti, lehet „nagyszerű“ experimentum, lehet még „soha sem látott“ saltomortale, de egy nem lehet, t. i. a körülmények és viszonyok által jól megindokolt cselekedet, a mely követésre ajánlható.

Ezért is mondja Tormay is, akinek az árnyékában cikkirő úr megvonulni akar, hogy: „csak ezen sertés (t. i. a mangalica) tud az Alföldön, a nagy medencében, továbbá az ezt keletről határoló erősebb vidéken az ottani extensiv gazdasági, az ott uralkodó continentális climaticus viszonyok közt diszteni.“ És továbbá, hogy: „De nemesak azoknak kell hazai kondorsertésünk tenyésztésénél maradni, akiket felsoroltunk, hanem igenis azoknak is, kik a sertéstenyésztést nagyban úzik.“ És

vége: „Ki csürhére veri kocáit, süldőt, nálunk csakis kondorsertésünket használhatja.“

És pedig — mondom én — nem yorkshireivel elkényesített, kétszeri malacozásra kényszerített, Zappa-féle cuclin nevelt mangalicát, hanem azt a jól megfontolt határig beltenyésztéssel tökéletesített, csak 1½ éves korában tenyészert s csak átlag 6—6½ malacot vető mangalicát, amelylyel beláthatlan időig uralkodhatunk a zsirkereslet kielégítésében, nem úgy, mint a hűsértéssel, melyből minden külföldi államnak elege van; azzal a zsirdisznával mondom, a milyene a legerősebb fogyasztó államoknak nincs.

Ujra mondom: hagyjon hát békét az általam nagybecsült cikkirő úr a hosszú idők során aranybányáknak bizonyult mangalicának; ne bolygassa meg azt yorkshireivel, gummi szopókákkal stb., különösen azon a „rög“-ön, amely összes meglevő és becsesnek bizonyult tulajdonait adta s a melyekből büntetlenül kiforgatni nem engedi. Egyébiránt menjen el cikkirő úr pl. a Balaton melletti bérgazdaságba, Pta-Akaratjára, ott ezer darabot megközelítő szopós és nagyobb mangalica-malacot együtt láthat s vigye el oda Zappa-féle cucliját. A világlátott bérlő és tenyésztő a többit majd megmondja.

Ismétlem: gondoljuk, fontoljuk meg jól, miket publikálunk.

Stefanovits Arzen.

A takarmányrépa kapálásáról.

A gazdakörökben több ízben felmerülven azon kérdés, vajon a takarmányrépának csupán kézzel való, vagy lókapával egyesített kapálása előnyösebb-e a gazdára nézve, nem tartom célszerűtlennek, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában a takarmányrépa megmunkálására, a mult évben, fordított költségek közlését.

Eltekintve minden egyéb kiadástól, csupán a kapálásra és egyezésre fordított költségeket vegyük számításba, miután úgy is csak az a kérdés, hogy a takarmányrépának kézzel való, vagy lókapával egyesített megmunkálása jár-e előnyvel?

A tanintézet gazdaságában a mult 1900. évben 13¼ kat. holdon természetett takarmányrépa, melynek megmunkáltatására a munkanapló és a napszámjegyzék idevágó adatai szerint felhasználtott az első kapálásra:

11 napszamos à 1.40 kor. 15.40 kor.

4 " " 1.20 " 4.80 "

14¼ " " 1.10 " 15.67 "

30¾ " " 1.— " 30.50 "

32 " " 0.80 " 25.60 "

Összesen 91.97 kor.

a 2—4 kapálásra és az egyezésre pedig:

13¼ lófogatnap à 5.— kor. 67.50 kor.

74 napszamos " 1.40 " 103.60 "

344¾ " " 1.10 " 379.22 "

Összesen 550.32 kor.

mindösszesen tehát 642,29 korona, melyből egy holdra 47.57 korona esik

A takarmányrépa 2-ik és 3-ik kapálása lókapával történt, egyesítve a kézi kapálással.

Ily módon is elég sokba került egy kat. hold takarmányrépa megmunkálása, de ha az erdélyrészi éghajlati és munkásviszonyokat tekintetbe vesszük, kitűnik, hogy a répa olcsóbban napszámában megmunkálható nem volt.

Vegyük azonban azon esetet, hogy takarmányrépánk teljesen kézi erővel kapáltott volna meg; ekkor a munkáltatási költség a következő leend:

Miután az első kapálást minden esetben kézzel kell eszközölni, a reá fordított költség ugyan az lesz, mint a fenti esetben, tehát 91¾ munkanap. 91.97 k. a további 3 kapálás és az egyezés mindegyikénél k. holdanként csak

10—10 napszámot véve fel, habár a munkaviszonyainkat tekintve, még 10 is alig elegendő egy kat. hold megmunkálására, k. holdanként tehát összesen 40 napszámot véve fel, lesz 540 napszám, melyből 84 napszám (előmunkás, felügyelő) a 1.40 kor. 117.60 k.
456 napszám a 1.10 kor. 501.60 k.

Összesen tehát 711.17 k. mely összeget a fenti összeggel egybevetve, látjuk, hogy a lókapával egyesített kapálással összesen 68.88 koronát, vagyis kat. holdanként 5.10 koronát takarítottunk meg.

Mindezekből kifolyólag láthatjuk, hogy a takarmányrépának a lókapával egyesített megmunkálása előnyösebb a gazdára nézve, mert ha itt-ott nem is végez a lókapával tökéletes munkát, az utána járó munkások, kik a sorokat kapálják, a hibát könnyen kiigazítják.

De eltekintve a megtakarításból eredő haszontól, a lókapával való művelés már csak azért is előnyös, mert feltételezi a soros vetést, mert csak sorbavetett répát lehet vele megmunkálni, a soros vetés pedig ismét jobb talajművelést tételez fel, itt is szembeűnik a lókapával előnye, jobb művelés után nagyobb lévén a termés.

A mi pedig a lókapát illeti, beszerzési ára oly csekély, hogy mindjárt az első évben fedezi az általa megtakarított költség a gép beszerzési árát, mert hiszen a lókapával nem csak répát, hanem a tengerit és a burgonyát is sikerrel lehet művelni.

A tanintézet gazdaságában használatban levő lókapát és kultivátor, melynek beszerzési ára Clayton és Shuttleworth gépgyárából való 72 korona volt.

Wolszky Győző.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

A tavaszi munkák sürgős tevékenységében a téli foglalkozások, téli mulatságok el-el maradoznak. A tél a tanulás, az olvasás ideje, tavasszal azok, a kik télen még pennát is vettek a kezükbe, még a lapjukat is csak kutyafuttában olvassák el. Persze a mives napok fáradalmi után édes a pihenés s csak a vasárnap marad a szellemi szórakozásnak. Pedig most sok érdekes, sok tanulságos olvasmány akad. A földművelési miniszter *szak tudósítói* egymásután küldik külföldi jelentéseiket, a mikből nemcsak okosan gazdálkodni, de jól értékesíteni is megtanulhatunk gazdánk és a mi fő, megtanulják ösmerni a külföldi piacok szokásait, kívánalmait. A beérkezett jelentések közül rendkívül érdekes a berlini szaktudósítónak jelentése. Németország mezőgazdasági termeléséről és fogyasztásáról, a mi minket kiválóan érdekelhet, mert hiszen Ausztria után Németország terményeinknek legjobb vevője. Ugyancsak a berlini szaktudósító, Malcomes báró a németországi marhaértékesítő szövetkezetekről tesz közzé érdekes jelentést. A bukaresti szaktudósító a velünk szomszédos és hozzánk exportáló Balkán államok, Románia és Szerbia mezőgazdasági állapotát termelését és kereskedelmi forgalmát írja le. Londoni szaktudósítónk jelentését mink is közöltük. Látható tehát, hogy az intézmény valóban sikeresen hat közre a mezőgazdasági ösmeretek terjesztésére és a külföldi termelés és értékesítés megösmerésére. Ennek a haszna a nyári hónapok alatt még fokozódni fog, mert ezen az úton fogunk majd értesülni a külföldi terméskilátásokról is.

Közeledik május elseje. Ez a nap immár nemcsak a szociálistáknak, hanem a magyar

gazdatiszti karnak is öröme lesz. 1901. május elsején lép életbe a *gazdatiszti* törvény. Annyi vágyódás, annyi panaszkodás, annyi hányattatás után végre szabályozva lesz a sok ezer munkás, buzgó, valóban kulturhivatást teljesítő gazdatiszt helyzetete is. Talán többet kívántak, reméltek, de maga törvény, az is nagy vívmány már. A gazdatiszti törvény két részből áll: az első rész a gazdatiszt és birtokos közti magánjogi viszonyokat szabályozza és az ennél fölmerülő kérdések a királyi bíróságok hatáskörébe tartoznak. A második fejezet az okleveles gazdatisztek alkalmazási köteleességéről szól és a gazdatiszti címek joges használatát határozza meg. A miniszter erre a második fejezetre nézve most adta ki végrehajtási rendeletét. A rendelet utasítja a közigazgatási bizottságokat, hogy azoktól a törvényhatósági, községi, egyházi, hitbizományi, stb. birtokosoktól, kik a törvény 25. §-a értelmében okleveles gazdatisztet kötelesek tartani, 1906. május elsejéig a gazdatisztheik oklevelét, illetve annak kimutatását kérjék be, hogy a birtok okleveles gazdatiszt tartását nem bírja meg. Az ezen birtokosok és gazdatisztheik létszámában beállott változást a közig. bizottságoknak figyelemmel kell kísérniök s *hivatalból* kell kezdenyenezniök mindig az eljárást a törvény 25. §-ának érvényesítésére s ha a kötelezett birtokos a törvénynek meg nem felel, a 2000 koronáig terjedhető bírságot annyiszor, a mennyiszor az évnegyedenként ismétlődő felhívás eredményre nem vezet, mindig szabják ki. A törvény fölsorolja azokat a címeket, melyeket a törvény életbelépése után csak okleveles gazdatiszt viselhet. Mivel azt biztosítani, hogy a felsorolt címek valamelyikét 1900. január 1-je előtt jogosultan használta, évek múltán nehézséggel járna, a végrehajtási rendelet feljogosítja az első foku hatóságokat (szolgabíró, polgármester), hogy 1901. december 1-ig a címek használatának jogosultságát a fél kérelmére hatóságilag megállapíthatják. Intézkedik a rendelet, hogy az ily irányú kérelmet mely hatóságokhoz kell benyújtani s mely okmányokkal kell felszerelni. A felsorolt címek jogosulatlan használata kihágást képez s annak elbírálása a végrehajtási rendelet szerint a közigazgatósági hatóságok hatáskörébe tartozik.

A törvény ily gyors és precíz végrehajtása örömdetes. Most csak egy félhivatalos kommuniké fekszik előttünk, ha a végrehajtási rendelet a kezünkben lesz, bővebben is szólhatunk róla. A kommuniké alapján helyesnek tartjuk, hogy a gazdatiszti jogi kérdéseket a közigazgatási bizottság tárgyalja — bár talán jobban értene hozzá a megyei gazdabizottság — legalább bővülne a hatásköre. Már reáterhetnének egyszer az alapigazságra, hogy minden ügyben szakértő fórum gondolkozzék. De még ebben megnyugszunk, de már azt nem értjük, hogy jön ahhoz a főszolgabíró, hogy gazdatiszti kérdésekben az első faktor s kezdeményező legyen. A gazdatiszti címjogosultság megbirálásánál sok baj lesz a tárgyalásokon s még több az apelláta! És sok visszás dolog is következik be s midőn pl. egy 24—26 éves szolgabírócska elé kell járulnia valami nagytekintélyű, elismert jószágigazgatónak, igazolandó azt, hogy őt csakugyan méltányosan, törvényesen megilleti az eddig használt cím! S vajjon megfordítva: honnan tudja megítélni az a jogász ember, ha címért eléje járul a „hallja kend János”, a ki az árendás kegyelméből részben fizetésül kapja a „tisztartóságot!” Nem-e jobban értene ehhez a gazdabizottság s a megyei gazdasági egyesület egy arra kinevezett szakértő bizottsága?

Ez a rekrimináció a törvényjavaslat értéke felett csak árnyék akar lenni s pedig remélhetőleg csak elsuhanó, a mely a törvény alapigazságait nem homályosíthatja el. A magyar gazdatiszti kar tudja, hogy kihez fiződik a törvény megalkotásának érdeme és hálájának jelét adja az alkotó, Darányi miniszter iránt. A „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” május hó 5-én tartandó

évi rendes közgyűlésén a földművelésügyi miniszter iránti elismerésének és mély hálájának oly módon óhajt kifejezést adni, hogy őt az egyesület diszelnökévé választja. Minden gazdatiszt és minden gazda bizonyára szívvel-lelekkel hozzá fog járulni az elösmerés kifejezésének ehhez a módjához.

Impozáns rendben és méltóságteljes összhangban tartották meg a földművesek kongresszusukat a múlt héten Szentesen. Eddig izgága szájkodást, a fogalmak chaosát, egyenetlenséget tapasztaltunk az ilyen agrárszociálista kongresszusokon, most komolyan, higgadtan és tudatosan tárgyalták bajaikat és formulázták meg kívánalmaikat. Ha gyorsírók jegyezték volna le a fölszólalásokat, értékeesebb adatokat nyertünk volna az agrárszociálistizmusról, mint a Vadnay Andor cikksorozatából. És nemcsak maga a tárgyalás, de a határozatok is a józanság, a bölcsesség olyan fokáról tanusodnak, a melyet csak a magyar parasztban lehet találni. A kongresszus a következő határozati javaslatot fogadta el:

Követeli:

a községek teljes önrendelkezési jogainak biztosítását; az iskolaügy, szegényügy és útteher államosítását; a kötött birtokrendszer megdöntését; a biztosítás államosítását; a mezőgazdasági iskolák szaporítását és azokban az ingyenes oktatás; a fokozatos jövedelmi adó életbeléptetését; a cselédtörvény, mint az 1898-iki földműves-munkás törvény megszüntetését; teljes egyesületi szabadság mellett a mezőgazdasági munkások és munkásnők szabad költözködési jogát és szabadságát; a 14 éven aluli gyermekek bér-munkájának eltiltását; munkaközvetítő intézetek létesítését; követeli továbbá a teljes vasárnapi munkaszünetet és a mezőgazdaságban a munkaidőnek törvényes szabályozását.

Természetesen: benne találjuk a határozati javaslatban az agrárszociálisták stereotyp követeléseit is, de alapjában véve annyikokos, józan, a viszonyok által megszabott kívánság van, hogy azok elől nem sokáig lehet már kitérni a társadalomnak.

Telepítési hírekkel kapcsolatban olvassuk a napilapok közgazdasági rovataiban, hogy a kormány a püspökladányi (Szabolcsm.) vallásalapítványi uradalmat megvenni s csángókkal betelepíteni akarja. Az a szép terv: hogy az összes csángókat hazahozzuk! Nyomban lápozni kezdettünk a magyar telepítések annaleseiben s különösen tanulmányoztuk az 1883-ban Bukovinából a bánati Alduna menti sikságokra telepített csángókról szóló jelentéseket — az időközönként a róluk szóló szomorú napihírekre nem is akarván reflektálni — azt olvassuk, hogy a Keleti Kárpátok 800—1000 méteres tengeren feletti magasságból 100 méter aluli vizes, szerb-szeles, maláriás s négyféle idegen ajkn nemzetiséggel körülszomszédolt térségre telepített csángók pusztulnak, szökdösnek, degenerálódnak s a kincstárnak nem fizetnek!

Ismerjük a p-ladányi uradalmat! Régi belvizét a Hortobágy csatorna levezette ugyan, ma nagyon termékeny, de a hegyi levegőhöz szokott tüdejű csángó-székely aligha szokja meg az Alföld hirtelen változó, nagyon hideg, nagyon meleg, bő esős, még ma is maláriás vidéket; a hol már csak azért is meghal a csángó: mert nem lát hegyet, erdőt! Vagy csak arra számítunk, hogy — mint egy államférfi régebben kijelentette — hogy majd meg szokja a generáció! De ha kifogásolunk — tervet is nyújtunk! A tapétra vonszolt székelykérdés egyik mai jelszava: hogy nem a túlsűrűség miatt vándorol a székely Romániába s így óvakodni kell a székelyeket akár erdélyi vagy állami telep-birtokokra is telepíteni. S ha ez igaz, úgy a székelyek helyett talán a csángókat lehetne a detreheri, maros ludasi, buni, fejéregyházi birtokokra telepíteni. A hurokko-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca, 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való le-
rakását. Továbbá bármilyen épület-asztalos
munkát és teljes butorberendezéseket a leg-
olcsóbb árak és jótállás mellett. (478.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és im-
portált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a
legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-
helyiségében, valamint minden helybelli és
vidéki elsőrangú fűszer és csemege keres-
kedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak
ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat.
Elvállalunk minden e szakmába vágó munká-
kat, de különösen butorokhoz szükséges márvány-
lapokat, magyar, francia, belga, olasz és
szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. —
Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy
Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53.
szám. (475.)

dás könnyű szerrel, saját szekerén történhet-
nék: mert hisz a szomszédságunkban vannak.
Jelzett telepbirtokok elég magosan fekszenek
s a klíma van olyan fensiki, hogy a csángó
tűdő nem érez változást, de a vidék kultur-
állapota is inkább megfelel a ő tudásuknak,
míg bizony P.-Ladányuan a legmagosabb ni-
vóju gazdálkodási módba kell beletörödniök
— bizonyára a maguk kárára! A természet-
ben nincsenek ugrások! jegyezzék meg ezt a
telepítés szakemberei!

— **Előléptetés.** Péter Bélát, a kolozsvári
gazdasági tanintézet rendes tanárát, az erdély-
részi magvizsgáló állomás főnökét, a földmi-
velésügyi miniszter a VIII. fiz osztály 3-ik fo-
kozatába léptette elő. — Ugyancsak a kolozs-
vári tanintézet II-od segédjévé neveztetett ki
Maróthy Ferenc okl. akadémiai gazda.

— **Törvényjavaslat a méhészetéről.** Mint
gazdakörökben beszéltek Darányi Ignác föld-
mívelésügyi miniszter a méhészet érdekében
nagyobb akcióra készül és pedig két irányban.
Szerves törvényjavaslatot dolgoztat ki a mé-
hészet gyakorlásáról, a méhészet védelméről.
Ezt a törvényjavaslatot azután egy szakértők-
ből álló szaktanácskozmány elé terjeszti.

Azonkívül Gödöllőn egy nagyobb szabású
méhészeti intézetet állít föl, melynek berende-
zése már munkában van. Ez intézetben a
méhészet üzését bemutatják a legprimitívebb
eszközökön kezdve a legfejlettebb műszerekig.
Ez az intézet lesz központja és intézője az
országos méhészetnek. Itt minden méhészeti
szakbeli kérdésre felvilágosítást, utbaigazítást
lehet nyerni. Itt tesznek kísérletet az újítá-
sokkal is, a melyek a méhészetre vonatkoz-
nak. Ennek a gödöllői intézetnek még az is
feladata lesz, hogy évenként négy heti méhé-
szeti tanfolyamot tartanak falusi tanítók, lel-
készek számára és pedig teljesen ingyen. A
tanfolyam hallgatói az intézetben ezen idő
alatt ingyenes ellátásban részesülnek.

Csak élénk rokonszenvvel üdvözölhetjük
Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ezen
valóban életrevaló kedvezményezését, mely-
nek keresztülvitelében szívesen segédkezik
minden gazda. A méhészet előmozdításával új
keresetforráshoz jutna a nép, mert a méz és
méhészeti termékek fontos fogyasztási cikket
és igen keresett kiviteli cikket képeznek.

— **Mezőgazdasági kiállítás Budapesten.**
A mezőgazdasági kiállítás rendezési munká-
latai annyira előrehaladtak, hogy május else-
jén a kiállítás megnyitható. Már a mostani
elrendezésében is oly vonzó, érdekes és gazdag
a kiállítás, hogy a szemlélőt meglepi; ez lehet
az oka, hogy a nemzetek nagy versenyében
Párisban oly magas kitüntetésben részesült.
A dekoratív elemek s a nemzetközi tárlat nagy
perspektívája természetszerint most hiányozni
fognak, így a Párisban bemutatott kiállítás
összhatásában még kedvezőbb lehetett, ide-
haza ennek dacára sokakat meg fog lepni
gazdaságával és arányaival.

— **Magyar gulya árverezés Tordán.** E
hó 15-én d. e. 10 órakor tartatott meg a ko-
lozstordai m. kir. ménesgazdaság számfeletti
bika- és tehénállományának árverezése élénk
részvételt mellett. Jelen voltak: Lészai Ferenc,
br. Horváth Kálmán, Sperker Ferenc, Somogyi
Albert, Sinay Miklós, Fridrich és Juhász állami
igazgatók, Tulogy, Szász, Liki és Bekessy
áll. teny. felügyelők, Kése Lajos állatorvos,

Nagy Elek s több kisbirtokos gazda. Az „E.
G. E.” és Erdélyi Gazda képviselőjében Tokaji
László titkár volt jelen. Árverésre került 10
drb. különböző koru tehén, 13 db. fiatal és
2 drb. öreg bika, elhelyezést talált 9 drb. te-
hén és 9 drb. bika. Legtöbbet vásároltak a
szebeni és segesvári állatteny. felügyelőségek,
az utóbbi kisküküllőmegye kigazdái között
történendő kiosztás céljából 7 drb. tehenet is.
Örömmel konstatáljuk ezen gulya állományá-
nak fokozatos javulását, de az erdélyi jelleg
még mindig nem jegecesedett ki benne eléggé,
és épp ennek tulajdonítható, hogy a bikák
közül több alföldi jellegű visszamaradt, ajánljuk
azokat a Királyhágóntúli felügyelőségek figyel-
mébe. Az erdélyi jelleg tipikus kifejlesztése
iránt azonban annál is inkább lehetnek alap-
os és jogosult reményeink, mert az illetékes
vezetők minden törekvése erre irányul. A na-
pokban is érkezett a mezőhegyesi állományból
10 drb. kiváló szép erdélyi jellegű üsző ezen
gulya állományának tökéletesítésére s így azt
hiszszük, ezen gulya pár év múlva vezető
szerepet fog vinni hazarészünk pepinaer te-
nyészetei között. Az árakban elért átlag tehe-
neknél 191-66 korona, bikáknál 574-44 ko-
rona volt.

— **Az erdélyrészi tagosítás ügye.** A
Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület
az erdélyrészi tagosítási ügyében a Deesen leg-
utóbb megtartott ankétköl kifolyólag memo-
randumot intéz az igazságügyminiszterhez, ki-
merítően felsorolva benne azokat a hátrányo-
kat, melyek az erdélyrészi mezőgazdálkodásra
a tagosítási mizériák folytán hátrálnak, va-
lamint az orvosszereket is. A memorandumot
megküldötte az O. M. G. E.-nek is, hol is e
kérdés még a jövő hó folyamán tanácskozás
tárgya lesz, egybekapcsolva a magyarországi
tagosítás kérdésével Egybekapcsolva és éppen
azert aligha a speciális kívánalmakhoz képest
tárgyalva.

— **Meghívó a „Magyar Gazdatisztek és
Erdőtisztek Országos Egyesületé”-nek Buda-
pesten, 1901. évi május hó 5-én, vasárnap
délelőtt 10 órakor a „Köztelek” nagytermé-
ben tartandó rendes évi közgyűlésére. Tárgy-
sorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv
hitelesítésére két tag kiküldése. 3. Ugyvezetői
jelentés az egyesület 1900. évi működéséről.
4. Számvizsgáló-bizottság jelentése az 1900.
évi működéséről és az egyesület vagyoni ál-
lapotáról. 5. Az 1901. évi költségeloirányzat
megállapítása. 6. Két választmányi tag választá-
sa. 7. Esetleges indítványok és javaslatok,
melyek az alapszabályok 16 ik szakasza ér-
telmében a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal
az ügyvezetőhöz írásban benyújtandók. Buda-
pesten, 1901. évi április hó 12-én. Az elnökség.**

— **Csirkeköltő gép.** A kolozsvári gazda-
sági tanintézetben e hó 14-ike óta egy csirke-
költő géppel kísérleteznek. Hirt adunk róla,
mert baromfitenyésztőinket bizonyára érde-
kelni fogja a gépezet s az eredmény. Ugyan-
csak a gazdasági tanintézetben gyűlt össze e
hó 10-étől kezdve mintegy 30 néptanító, akik
Darányi miniszter intézkedése alapján Ritter
Gusztáv főkertészről a gyümölcskertészetben
s fanevelésben nyernek kioktatást egy 10
napos kurzuson.

— **Napraforgómag termelés.** Mezőgazda-
ságunk mai helyzetében minden eszközt meg-
kell ragadnunk arra, hogy kevés befektetéssel,
kevés költséggel több jövedelmet produkáljunk.

Még mindig vannak olyan termelési ágak, me-
lyeket elhanyagolnak, pedig szinte semmi
költséggel tisztességes jövedelemhez juttathat-
nák a gazdát. Ilyen vetemény a napraforgó
mag is, melyet külföldön pl. Oroszország déli
részén óriási mennyiségben termelnek. Ma-
gyarország nagyobb részén is elismerték en-
nek a magnak hasznavehetőségét, és nagyban
termelik, csak nálunk nem vesznek tudomást
e növény hasznos voltáról. Ha már nem is
vetjük a napraforgót nagy külön táblákban,
mint gazdaságunk egyik főcikkét, elég ha
csak kapás növényekkel bevetett táblákat
napraforgóval bekerítünk, a mikor is kevés
helyet foglal el és különösen igen alkalmas
paszulykarónak, — erős szára lévén — és e
mellett hasznos olajnak kikészíthető magva,
tehát így kettős hasznót is hajt. Kivált a
kisebb gazdáknak nélkülözhetetlen a napraforgó,
mert ez éléskamrájának zsirkészletét képez-
heti egész éven át, míg a nagy gazdáknak is
előnyös e magnak termelése nemcsak hogy a
magnak drága zsirpótló kellemes olaját gazda-
sági munkásai részére sikeresen használhatja,
hanem még istálló részére, mint elsőrendű égből
olaj használhatja. Eddig talán, mert nem volt
hol értékesítsék és illetve olajnak kikészítte-
sék, figyelmen kívül hagyták a gazdák a ter-
melését. Most a Gyeke és Katona kolozsme-
gyei községek határában gözmalommal egye-
sített üzemből egy olajgyár létesült, hol a
napraforgó magon kívül mindennemű olaj-
gyártásra alkalmas magot elfogadnak kikészít-
és céljából és kívánatra a napraforgó magot
a legmagasabb napi árban veszik meg kész-
pénzfizetés mellett. Még a termeléshez szük-
séges napraforgó magot is, míg a készlet tart,
kívánatra szívesen adja az olajgyár 1 (egy)
kg-ért 10 fillérért.

— **Viharágyuk.** A vas megyei sárvári
hegybirtokosság elhatározta, hogy a sárvári
szőlőhegyen egy viharágyu hálózatot létesít,
öt nagy ágyu (4 méteres hangtölcsérrel) egy-
mástól 4—5000 méter távolságra lesz felállítva
Ez az első, egységesen szervezett viharágyu-
hálózat. A sági hegybirtokosság követni fogja
a sárváriakat, tehát a tervszerű, egyöntetű
védekezés hazánkban is terjedni kezd és ré-
szünkről egyedül ezt tartjuk helyesnek.

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég
eldöntötte már a nagyközönség s immár több,
mint 20 éve részesíti nagybecsű támogatá-
sában

az „Ellenzék”-et,
mely programjához hiven küzd ma is ha-
zánk függetlenségeért és gazdasági felvirág-
zásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„Ellenzék”-nek,
hogy a hazai ipar és termelés pártolására
vonatkozó akciót is ő indította meg s az-
óta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd
mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „Ellenzék”-re,
melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutat-
ványszámmal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy hóra . . . 3 korona
Három hóra . . . 8 korona.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviseletége Kolozsvárott
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1.)

A bank képviseleténél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentesek

— Dr. Horváth Miklós úr harasztosi gazdaságában 2 waggon igen szép fehér burgonya eladó; értekezni *Elekes Árpád* gazdaszínél Harasztos, u. p. Torda. (639.)

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALEK KAMATOT AD.**

(412.)

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Apr. 18.

Buza 7-70—8-10. Erdélyi 7-70—8. Rozs 7-40—7-50. K. Takarmány-árpa 6-50—6-60 Zab 6-65—6-85 K. Tengeri 5-27 1/2 korona.

II. Határidőüzlet.

Buza 1901 áprilisra 7.55—7.56 kor., májusra 7-58—7.59 kor. Magyar októberre 7.65—7.66 kor. — Rozs áprilisra 7.69—7.70 kor., októberre 6-63—6-64 — Zab 1901. áprilisra 6.68—6.69 kor., októberre 5.57—5.58 — Tengeri májusra 5.20—5.21 kor., júliusra 5.31—5.32 korona.

Budapesti állatvásár. Apr. 18.

Az „Erdélyi Gazda” eredeti tudósítása.

Felhajtás: Vágómarhárból: 2608 darab ebből magy. ökör 1270, magy. tehén 608, szerbiai 528. Árak 100 kg.-ként magy.

hízott ökörnél 44—50; 52—57; 58—63 kor.; tarka hízott ökörnél 46—48 kor.-ig; tehénnél 00—00 kor.-ig; növendékmarhárból 42—57 kor.-ig a minőség szerint. Vágómarhárból a felhajtás 800 darabbal nagyobb volt, mint a múlt héten. A kereslet, különösen idegen vevők részéről, meglehetősen jó volt, mindamellett az árak fiatal gömbölyű ökörnél 1 koronával, goromba (habár hízott) mustra-ökörnél 2 koronával métermázsánként csökkentek. Fejős tehenekre ma több vevő lévén, az árak darabonként 10—20 koronával emelkedtek. — *Borin-vásárra* került 1609 darab 55—70 és 72—80 fill. árban kg.-ként minőség szerint. — *Bárany* eladott 781 db. páronként 13 1/2 koronáért. — Hangulat vonatott. A csekélyebb kereslet folytán az árak csökkentek.

Külföldi sertésvásáron április 18-án:

Öreg nehéz (páronként 400—450 kg.) kg.-ként	86—88 f.
Fiatál-nehez " 300—350 " " "	00—00 "
" könnyű " 320-on felül " " "	92—94 "
áron kelt el. " 250 kg.-ig " " "	85—88 "

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Gőzcséplőkészletek

használt 3, 4, 6 és 8 lóerejűek, kitűnően javítva, jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett

eladók.

Régi gőzcséplőkészletek becseréltetnek.

Horváth és Herczeg cégénél.

Budapest, Podmaniczky-utca 17. sz.

(612.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

— Budapest —

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtat-

vány képes illusztrált kiállításra

számára a legutányosabb árakon vál-

latlanak és a legelőkeltebben

készíttetnek el.

Vidéki megrendelések

is pontosan

eszközölteknek.

(415.)

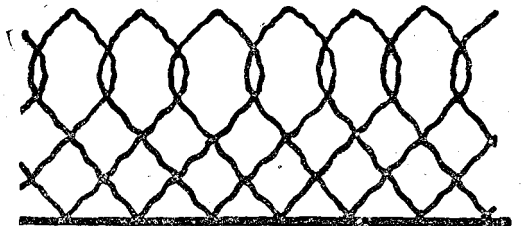
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lóher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-láb-törlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

HOTTER F. R. Szt.-József gyógyszertára a Szt.-Józsefhez

Bécs, XII. 2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol

1/2 palack frt 6.— 1/2 palack frt 3.50
Eltávolít mindennemű kinővést és zsíros testtapadékat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Erősíti a megtámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajoknál, csülök-daganatoknál, patabütyköknél, vastag vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Agril táppora

lovak és szarvasmarháknak,

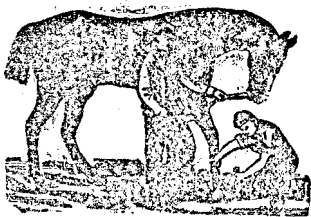
1 csomag 80 kr.

Kitűnő potlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál a alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs

1/2 tégely 2 frt. 1/2 tégely 1 frt. 20
Felülmúlhatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

HOTTER'S

állatgyógykészítményei

a jelenkor legkitűnőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerrel által hatásukban el nem értek. Raktárak a gyógyszertárakban és drogériákban.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL városi** gyógyszertárban Budapest városházter, **Dr. Egger Leó és Egger J. Nádor** gyógyszertárban Budapest, VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárban Budapest VI. Király-utca 12. **Raditz Róbert** gyógyszertárban Budapest VIII. József-örút 64. és **Bayer Antal** gyógyszertárban Budapest VI. Andácssz. út 84. szám.

Hotter-féle Training-Fluid

1 palack frt 1.20.

Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra képesíti. A tuleröltetés következményeinél, benuulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmaztatik.

Hotter I. és II. sz. disznópóra

1 kiló frt 1.20.

Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kólíka elleni szer

1 üveg 1 frt 50 kr. (324.)

Lovaknál mindennemű kólíka és huy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

Gimbalom

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csnegő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítesé telepen:

Nefelejts-utca 43. sz. (637.)

Jegesi Géza,

műokleveles cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap

dél előtt 9-től, este 10 óráig.

Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

A párisi világkiállításról.

A szőlőtelepek befecskenkezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tormáncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle szabadalmazott önműködő

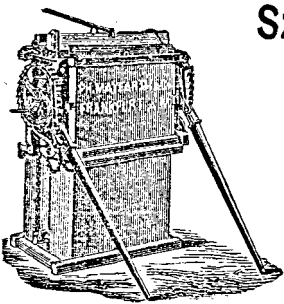

ugy hordozható, mint kocsi szerelt

„Syphonia“

fecskenkő, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permétezik.

Széna-préeket

széna, szalma, len, gyapot, fagyapot és bőrök tőzeg csomagolására stb.

A legjobb vetőgépek

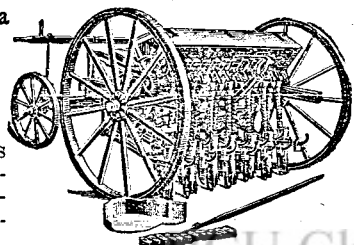
Mayfarth Ph. és társa

legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei

Mindennemű mag- és különböző magmenyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabad, mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS, II. Taborstrasse 71. (540.)

több mint 400 arany-, ezüst és bronzéremmel kitüntetve — Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselők és ismét-eladók alkalmaztatnak.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000 2 a 100.000, 1 a 90.000, 80.000, 70.000, 2 a 60.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 1 a 25.000, 7 a 20.000, 3 a 15.000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 132 a 2000, 763 a 1000, 1238 a 500, 90 a 300, 31700 a 200, 3900 a 170, 4900 a 130, 50 a 100, 3900 a 80, 2900 a 40. Összesen

13,160.000 korona, azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR 1901. ÉVRE.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	Deczember
K 1 4042	P 1 38274	P 1 19815	H 1 44378	S 1 48569	S 1 38250	H 1 51633	C 1 59560	V 1 83465	K 1 55184	P 1 17797	V 1 53362
S 2 36478	S 2 51384	S 2 40189	K 2 52329	C 2 53709	H 2 51381	K 2 58046	P 2 83332	H 2 89342	S 2 83536	S 2 38973	H 2 44347
C 3 49544	V 3 58319	V 3 51635	S 3 55776	P 3 62319	V 3 51381	S 3 65832	K 3 86032	K 3 48569	C 3 8 8560	V 3 51633	K 3 9 51650
P 4 58718	H 4 44411	H 4 58050	C 4 83383	S 4 83468	K 4 62472	C 4 4 83584	P 4 4 35365	P 4 5 37709	P 4 38250	H 4 58046	C 4 5 83332
S 5 62452	K 5 83551	K 5 85835	V 5 86063	V 5 86063	S 5 19815	H 5 19815	H 5 19815	C 5 6 2319	S 5 51381	K 5 6 58332	P 5 6 86052
V 6 83478	S 6 17349	S 6 83591	V 6 83462	H 6 83462	C 6 8 8568	S 6 40489	K 6 52329	P 6 8 3468	V 6 55180	S 6 83584	S 6 7 53365
H 7 4052	C 7 38904	C 7 21622	V 7 44382	K 7 4042	P 7 38274	V 7 51635	C 7 53376	H 7 8 36462	H 7 62472	C 7 19815	H 7 8 44378
K 8 36478	P 8 51612	P 8 40497	H 8 52340	S 8 36478	S 8 51381	H 8 58050	C 8 83333	V 8 8 36462	K 8 8 550	P 8 40489	V 8 8 44378
S 9 49711	S 9 55019	S 9 51636	K 9 53490	P 9 49544	H 9 56379	K 9 65835	P 9 86063	H 9 49544	S 9 8 8568	S 9 51635	H 9 52329
C 10 53719	V 10 64479	V 10 59503	S 10 83430	P 10 53718	H 10 64441	S 10 83591	S 10 35366	K 10 4042	C 10 38274	V 10 58050	K 10 59576
P 11 62459	H 11 83582	H 11 65339	C 11 86070	S 11 86070	C 11 62452	K 11 83551	C 11 21022	V 11 44382	P 11 36478	H 11 51384	H 11 65339
S 12 83492	K 12 17732	K 12 85121	P 12 35371	V 12 83478	H 12 17319	S 12 17319	C 12 12 49544	C 12 49544	S 12 56319	K 12 83591	C 12 86063
V 13 815	S 13 88013	C 13 32766	S 13 48076	H 13 4053	C 13 38091	S 13 51636	K 13 59598	P 13 53718	V 13 64411	S 13 14 2922	V 13 64411
H 14 37404	C 14 51620	C 14 41336	V 14 52509	K 14 36478	H 14 51612	V 14 59503	S 14 83430	S 14 62452	H 14 83551	C 14 10497	S 14 44382
K 15 49718	P 15 58033	P 15 51613	H 15 60633	S 15 49711	S 15 58019	H 15 65839	C 15 86070	V 15 83478	K 15 17319	P 15 51636	V 15 52340
S 16 53726	V 16 64486	V 16 59504	K 16 83436	C 16 53719	V 16 64479	H 16 85121	P 16 35371	H 16 4053	S 16 38904	S 16 59503	H 16 53398
C 17 62461	V 17 83554	V 17 83263	S 17 83324	P 17 62459	H 17 83562	C 17 32709	S 17 48076	K 17 36478	C 17 51612	V 17 65839	K 17 83430
P 18 83494	H 18 17760	H 18 85123	C 18 35375	S 18 83492	K 18 17752	C 18 44386	V 18 52563	S 18 49711	P 18 58019	H 18 85121	C 18 86070
S 19 849	K 19 38940	K 19 35353	P 19 48087	V 19 8457	S 19 38913	P 19 51643	H 19 60633	C 19 53718	S 19 64479	K 19 32706	C 19 35371
V 20 83478	S 20 51630	S 20 44337	S 20 52551	H 20 37404	C 20 51620	S 20 59504	K 20 83436	P 20 62459	V 20 83562	S 20 44336	P 20 48076
H 21 51356	C 21 64479	C 21 51619	V 21 60040	P 21 49715	P 21 58083	V 21 83263	S 21 83324	S 21 83492	H 21 17732	C 21 51643	S 21 52503
K 22 55184	P 22 65816	P 22 59519	H 22 83439	S 22 53720	S 22 64486	H 22 85123	C 22 35375	V 22 8457	K 22 32706	P 22 59504	V 22 60633
S 23 62466	S 23 17797	S 23 83320	K 23 83326	C 23 62461	V 23 83478	K 23 85121	P 23 35353	P 23 48087	S 23 51620	P 23 83263	H 23 83436
C 24 83539	V 24 38973	V 24 85128	S 24 35377	P 24 83494	V 24 83494	V 24 83364	S 24 44337	K 24 49715	C 24 58033	V 24 85123	K 24 8324
P 25 8566	H 25 51633	H 25 35362	C 25 48559	S 25 48559	H 25 17760	C 25 51649	S 25 35353	S 25 37404	P 25 64486	H 25 35353	S 25 35375
S 26 38250	K 26 58046	K 26 44347	P 26 52581	V 26 83139	S 26 51630	P 26 5519	V 26 60040	C 26 62461	S 26 83439	C 26 44337	C 26 48087
V 27 51381	S 27 65832	S 27 51650	C 28 59560	H 27 51356	C 27 58036	S 27 58036	S 27 83320	K 27 8327	H 27 17760	V 27 51649	P 27 52551
H 28 55186	C 28 58046	C 28 59560	V 28 83465	K 28 55184	C 28 55184	V 28 65816	S 28 35353	S 28 8460	H 28 38940	C 28 59519	S 28 60040
K 29 62472	S 29 83332	H 29 83332	H 29 83332	S 29 62466	S 29 17797	H 29 55362	C 29 48559	V 29 38139	K 29 51630	P 29 83320	V 29 83332
S 30 83550	S 30 86052	K 30 35377	K 30 35377	C 30 83536	C 30 83536	K 30 44347	P 30 52581	H 30 51656	S 30 58036	H 30 83128	H 30 83327
C 31 8568	V 31 35365	V 31 35365	P 31 8560	V 30 83973	S 31 51650	S 31 51650	S 31 60045	H 30 51656	C 31 65816	K 31 35377	K 31 35377

Mikor van születésnapom?

Mindki kiserelje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlókat küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.—korona
 „ fél (1/2) frt 3.— „ 6.— „ egész (1/1) frt 6.— „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. április hó 28-ig

(622.)

közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK:

Muzeum-körut 11.

Erzsébet-körut 54.

TÖRÖK A. és **T^{sa}**
 BANKHÁZA

BUDAPEST, V., Váci-körut 4/a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt öt millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó.

T. TÖRÖK A. és T^{sa} bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A korona összeg { utánveendő, utalvánnyal küldöm. mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } A nem kívánt törlendő.

Pontos szám:

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitömését.

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor
 állatkítő-praeparatoriuma
 KOLOZSVAR, Egyetem-utca.

A kitömött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzölgésük, tehát szobában is tarthatók.

Újdonság! Madarak kitömése relief-kép alakjában.

Érdeklődők szívesen fogadtatnak. (486.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

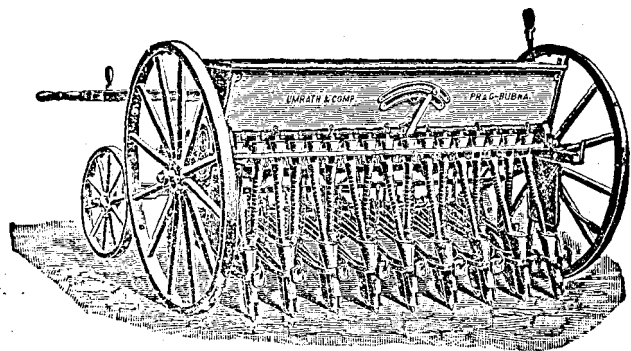
Kormány hozzájárulása 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.

Egyetemes sorvetőéggpek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen

megbízható!

Tessék
árjegyzéket
kérni!

Ekék.
Trieurók.

célszerű!

könnyű járatú!

Umrath és Társa Budapest.

(544. II.) V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig.

Ipari mosgonyok 100 lóerőig.

613—1901. szám. A szamosújvári kir. országos fegyintézet részére folyó évi április 30-án délelőtt 11 óráig beadandó írásbeli zárt ajánlatok alapján beszerzendő

700 métermázsa szürke, erdélyi, szálás, mosatlan gyapjúnak szállítása tárgyában,

annak megjegyzése mellett, hogy száz-száz mmázására is lehet ajánlatot tenni, megkeresésre szívesen ad részletes felvilágosítást

(620.)

az igazgatóság.

➔ **Állattenyésztő gazdák figyelmébe!** ➔

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”

Nagy-Egyeden, 1901. május hó 4-én

tenyészállat-kiállítást

rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. **Magyar Erdélyi fajtánál:** községi bikák, borjas tehenek, tenyésztehenek és üszök.
- II. **Havasi, esetleg pinzgau fajtánál:** 1-3 éves bikák, tehenek és üszök.
- III. **Bivalyok:** Bivalybikák és tenyészbivaly-tehenek.
- IV. **Sertés:** Kisbirtokosok kanjai.
- V. **Juhok:** Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 50 különböző díj 1000 kor. értékben.

Bejelentések intézendők **SZÉKELYHIDY VIKTOR** gazdasági egyesületi titkár urhoz **NAGY-ENYEDRE**, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

(621.)

Emmerling-féle szab. gyorstüzelő

Vihar ágyu.

Első díjakkal kitüntetve:

Budapest, Szeged, Debrecen, Bada-
csony, Pozsony, Győr, Padua.

Jégeső elleni védekezésre legjobbnak bizonyult. Feltétlen biztos hatását számos elismerő nyilatkozat és díszoklevél igazolják.

Keszése teljesen veszélytelen, alkalmazása teljes sikert biztosít.

A legnagyobb esőben és viharban egyaránt használható.

Hatása felülmúlhatlan.

Olesőségénél fogva nem csak szőlőkben, hanem a mezőgazdaságban is alkalmazva van.

1 drb. szab. Viharágyú 44 korona
100 drb. löveg 24 korona.

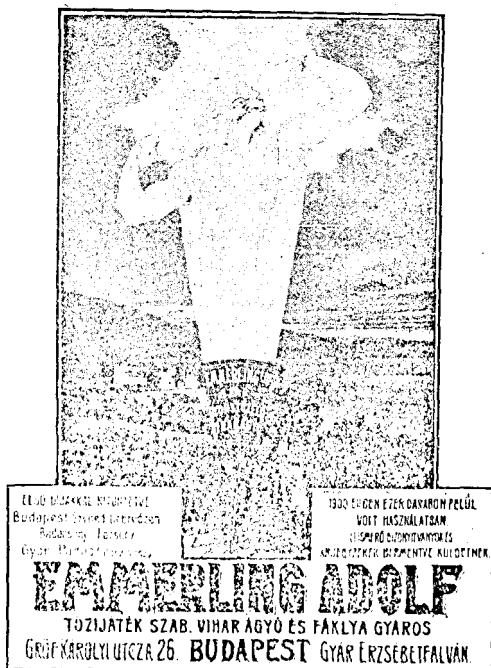
Fagy elleni füstölők ca 6-6½ kilós ládában 1 láda 80 fillér.

Megrendelhető:

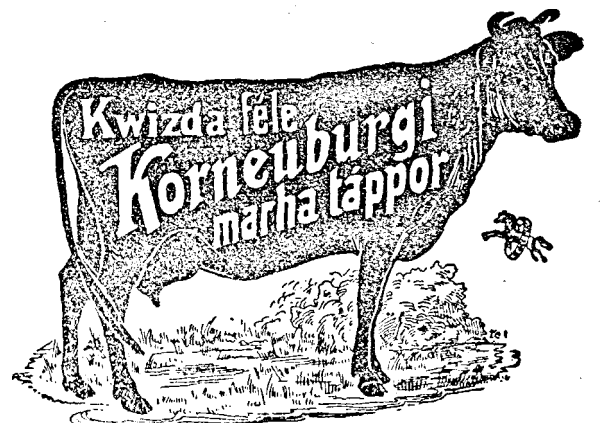
Emmerling Adolf gyárosnál

BUDAPEST, gróf Károlyi u. 26. szám.

(604.)

Kwizda-féle Korneuburgi táppor. marha

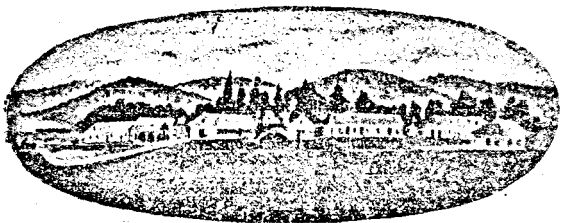

Mértékletességi gyógyszer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. Már 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágytalanság, rossz emésztés ellen, valamint teheneknél a tej javítására és a tejhoram fokozására. Egész skatulya ára K. 1.40, fél skatulya ára 70 fillér. Csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható az összes gyógytárakban és drogueriákban. (328. II.)

Főraktár:

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, román királyi és bolgár főhercegi udvari szállítóval, kőgyógyász Korneuburg, Bécs mellett.

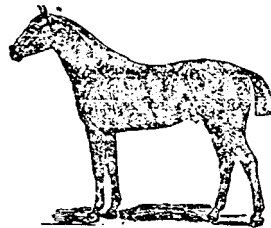
Felső-Szent-Mihályfalván, az Aranyos folyó mentén, kitünő országút mellett, Tordától hat kilométernyire négy szoba, konyha és pinczéből álló **kőház**, gazdasági épületek, négy holdas gyömölcsös-veteményes kert idei április huszonnegyedikével **bérbeadó.**

Kitünő ivóvíz, jó levegő és kellenes szabad fürdő.

Bővebbet a tordai járás főszolgabirájánál, hol egy 130 kat. holdas tagosított birtok is **kiadandó.**

(633.)

Eladó 2 igen szépen fejlődött tarka méncsikó.

Apja mindkettőnek 302. számú Conversano Mima, anyja szintén fekete-tarka 10 éves Radomans (esetleg ez is eladó 400 frtért.)

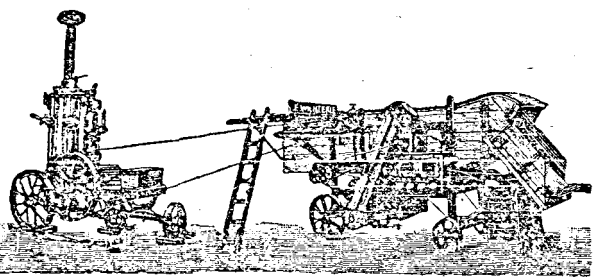
Egyik csikó 2 éves, 155 cm. magas, barnás-tarka, másik 1 éves 138 cm. magas, sötétpejtarka.

➡ Árunk 400 frt. ➡

Megtekinthetők Seps-Zalánban **Szabó Dénes** ev. ref. lelkésznel. Posta, vasut és távirtda állomás **Sepsi-Bodok**, Háromszékmegye. (630.)

1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898. évben 42 első díjjal kitüntetve. Az „Erdélyi gazdasági egyesület” által Kolozsvárt rendezett kiállításon megtekinthetők és üzemben láthatók.

A jelenkor legelőkétesebb és legjobb motor cséplőkészletei.

Eddig több mint 500 készlet van működésben kitünő sikerrel.

legújabb szerkezetű szabadalmazott teljesen szikramentes

motor-cséplő-készleteink

kettős tisztítóval, árpatoklászoló és legzélszerűbb löhere-hüvelyezővel, valamint egyéb gazdasági gépeink.

Első prozsnici gép és gőzmotorgyár, **Wichterle F.**

(632.) Magyarországi vezérképviselő: **Kállai Lajos.**

Budapest, VI. Gyár-utca 50. sz.

Cimekkel, Erdélyben, hol motoraink évek óta kitünően működnek szívesen szolgálhatunk.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közzhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Nyolczadik sorsjáték.

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1901. május 22. és 23.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1901. június 19. és 20.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1901. július 16., 17. és 18.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1901. szeptember 25-től október 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 " 60000		1 " 70000		1 " 80000		1.000,000	
1 " 20000		1 " 25000		1 " 30000		(Egy millió)	
1 " 10000		1 " 10000		1 " 20000		1 Jutal. Kor. nyer. 60000	60000
1 " 5000		1 " 5000		1 " 15000		1 " 40000	40000
3 " 2000	6000	3 " 3000	9000	3 " 10000	30000	1 " 20000	20000
5 " 1000	5000	5 " 2000	10000	5 " 5000	25000	1 " 10000	10000
8 " 500	4000	8 " 1000	8000	8 " 2000	16000	1 " 6000	6000
30 " 300	9000	20 " 500	10000	10 " 1000	10000	1 " 4000	4000
50 " 100	5000	60 " 300	18000	70 " 500	35000	2 " 3000	6000
2900 " 40	116000	3900 " 80	312000	4900 " 130	637000	3 " 2000	6000
3000 nyer.	Korona 240000	4000 nyer.	Korona 477000	5000 nyer.	Korona 898000	20 " 10000	20000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1901. augusztus 13. és 14.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1901. szeptember 4. és 5.				50 " 5000	25000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			720 " 1000	720000
1 " 90000		1 " 100000				1000 " 500	500000
1 " 30000		1 " 30000				27800 " 200	5560000
1 " 20000		1 " 20000				30,000 nyer. és jutal.	Korona 9.550.000
1 " 15000		1 " 15000					
3 " 10000	30000	3 " 10000	30000				
5 " 5000	25000	5 " 5000	25000				
8 " 2000	16000	8 " 2000	16000				
10 " 1000	10000	10 " 1000	10000				
70 " 500	35000	70 " 500	35000				
3900 " 170	663000	3900 " 200	780000				
4000 nyeremény	Korona 934.000	4000 nyeremény	Korona 1.061.000				

Az I. osztály huzása 1901. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV. Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi április hó 21-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

(636.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-ut.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

KIS HIRDETÉSEK.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Alkalmazást nyerne:

Ispánt keresek július 1-re. Csakis gyakorlati képzettséggel is bíró, életrevaló, értelmes, megbízható, józan és erélyes ember pályázzon.

Javadalmazás: 480 korona, 960

liter búza, 960 liter kukorica, 365 lit. tej, 2 süldő, 800 l. kukoricás, lakás, tűzifa, veteményes. Nőtlennek teljes ellátás.

Lapusnyak, u. p. Hunyad-Dobra. Cs. Lázár László. (615.)

Nőtlen borász növények kerestetik 1800 holdas birtokba *gyakornokul*. A birtokon minden gazdasági ág műveltetik. Szorgalom, megbízhatóság és erélyesség főkéllékek. — *Teendői* az erdőszet, borászat, mezőgazdaság és állattenyésztés körüli szolgálatok és felügyelet.

6 hónapig csak ellátást kap, azontúl megfelelő fizetést is.

Pályázók forduljanak: **Engi Elek** tisztartóhoz **Komlód,** (619.) u. p. Nagy-Nyulas.

Számtartót keresek

június 1-re, ki számtartói teendői mellett az erdőket is kezelni tartozik. Józan, értelmes, erélyes, megbízható s gyakorlati képzett

segéggel bíró pályázók — erdő-őri szakiskolát végzettek előnyben részesülnek — saját kezűleg irt s eredeti bizonyítványaival felszerelt folyamodványait április 28-ig küldjék be hozzám: Homoród-Héviz

id. gróf Haller János. (626.)

Különfélék.

Franck Henrik fia pót-kávégyárosok; gyárak: Kassán és Zágrábban. Valódi »Franck« kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Vizvezeték és csatornázási vállalat. **BARANYI JÁNOS,** épület műbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vizvezetékek és fürdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

Durator által a cipótálp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátthatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ara 1 és 2 korona. Póstan küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipótkörút 3.1 k. 20 előleges beküldése után. — Kapható azonban mindenütt. (511.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémtöltője Kolozsvárt, Kultordal-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás hérmertve küldetik. (464.)

DROGUERIA.

BURGER FRIGYES

KOLOZSVAR,

Főter.

Gyógyszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszer-ek, pipere-cikkék dús raktára. (358.)

Gözeséplőkészleteket

ajánlok kedvező lefizetésre; uradalmaktól eredő régebbi gépeket elsőrendű új gyártmányokra cserélek: Tyrman Ede, Budapest, Csengery-utca 62-B. (627.)

Páris: Grand Prix: Vetőmagvak,

Kaphatók az árak postautalványon való előzetes beküldésével szemben (zsákok árai utánvételnek)

Gróf

Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában, u. p. Koncza. ab Koncza, míg készleten, 50 kilós zsákonként:

Lóhere

Egy magfajból 3 mm. vételnél 3% engedmény vonható le.

Oberndorfi és óvári répa

Székelly tengeri, lóbab

Prairie királyné tengeri

Székelly kincs korai burgonya

kaphatók még: Sorfák, csemeték Pekingi kacsák és

magyar bikák

(561.)

TRISKA J. KOLOZSVÁRT,

zongora, harmonium és cimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő árakon részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle ezimbalmok. (462.)

Hantz Sándor

könyvkötő. Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A ezimre kérem vigyázn!

Május 4-én átadólaga 140 darab, tiszta véru, 3 hónapos — fele herélt ártány — fehér szőrű, szép

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főherczegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa mübutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok. Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

Előlegek mindennemű értékpapirokra (visszafejtés tetszés szerinti részletekben) a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók

LUKÁCS VILMOS bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főelárusítója BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10. Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban intézettek. (564.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képkereket, tollköröket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett. Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb esziszt arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásért felelősséget vállalok. Pontos kiszolgálás! (522.)

Láng és Lovass

gépölaj és gépszir-gyára

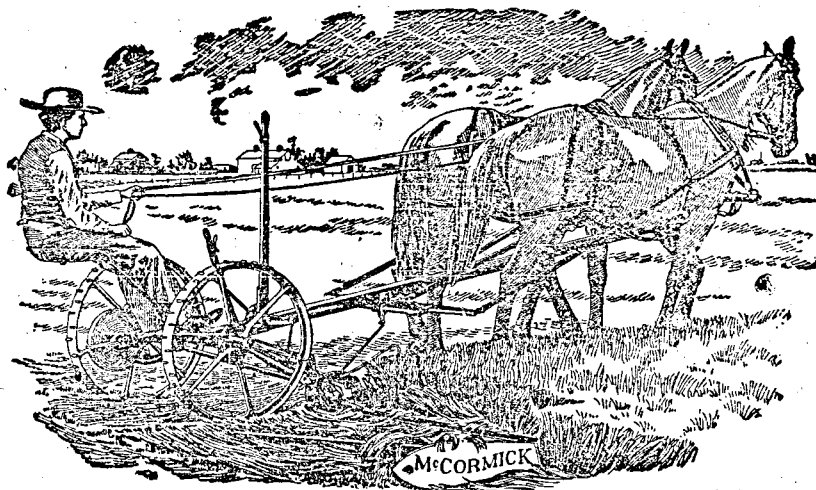
BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

Ajánlja legjobb minőségű gépolaj, hengerolaj, gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendő.

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

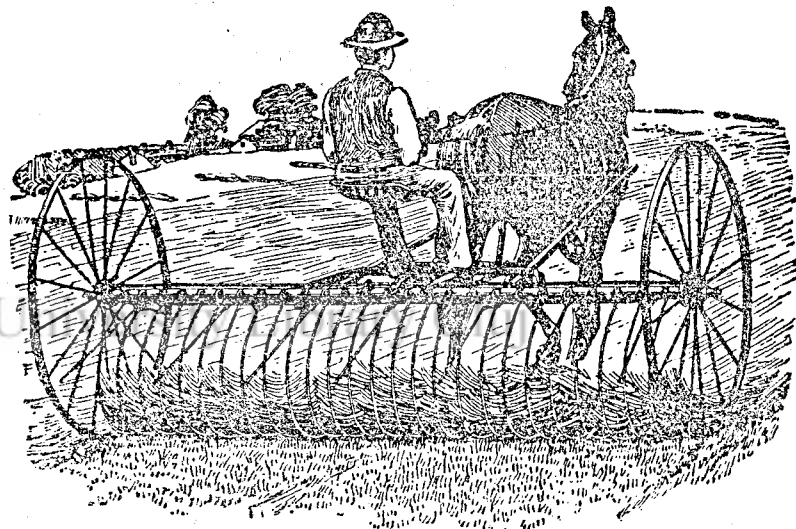
világkiállításon.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen **első.**

Kitünő minőség, bámulatos
munka.

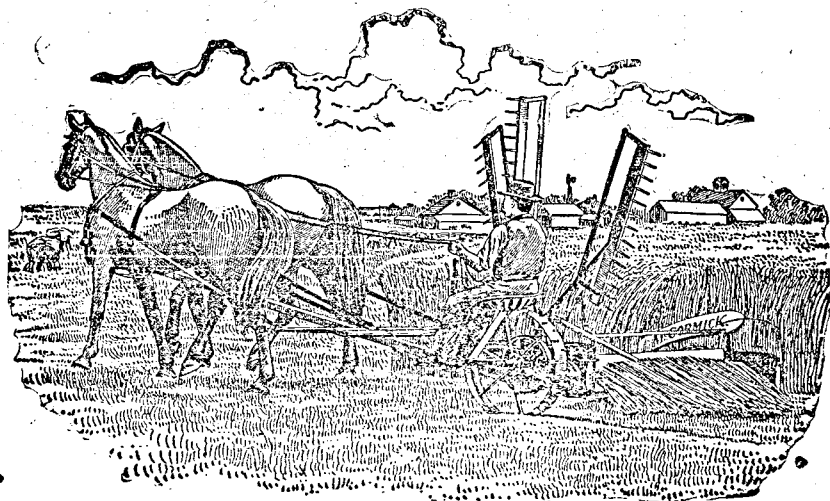

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban diszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408.)

